

Idees d'actualitat

A banda de la guerra a Ucraïna, on els violents combats que estan tenint lloc a Severodonetsk poden suposar un gir important en l'escenari bèl·lic i on preocupa el paper que puguin tenir els oligarques en la Ucraïna post-conflicte, aquesta nova edició del *Diari de les idees* destaca les relacions entre els Estats Units i la Xina, amb les declaracions del secretari nord-americà Antony Blinken i la rèplica per part del ministeri xinès d'affers estrangers, en un moment on ambdues potències estan immerses en una cursa diplomàtica per estendre la seva influència al Pacífic Sud. També dediquem una atenció especial a Sud-Amèrica on per primera vegada un candidat d'esquerra té possibilitats de guanyar les eleccions presidencials a Colòmbia, poc després de la celebració a Los Angeles de la cimera de les Amèriques amb l'objectiu final de fer avançar la integració amb vistes a un futur sostenible, resilient i equitatiu. Altres temes rellevants en aquesta edició són la decisió de Dinamarca d'integrar-se a la política de seguretat i defensa la UE, la delicada situació del Primer Ministre britànic Boris Johnson que tot just acaba de superar una moció de confiança presentada pel seus propis diputats, la disminució de la qualitat democràtica al món i els perills dels biaixos actuals de la Intel·ligència Artificial.

Pel que fa a la guerra a Ucraïna, Ben Hall i Roman Olearchyk adverteixen al *Financial Times* del perill que poden representar els oligarques ucraïnesos en el context bèl·lic actual. Els grans empresaris i oligarques ucraïnesos, que l'any 2014 amb l'ofensiva de Putin que va acabar amb l'annexió de la Península de Crimea i part de la regió oriental del Donbàs van tenir un paper molt important en la política ucraïnesa, es troben del tot desapareguts i la seva influència política i mediàtica ha disminuït enormement. L'any 2014, l'elit empresarial ucraïnesa va finançar batallons de voluntaris estrangers i alguns van ser nomenats governadors en zones, com Ihor Kolomoisky que va ser nomenat governador de la

regió de Dnipropetrovsk, Serhiy Taruta, magnat de l'acer, designat governador de la regió de Donetsk i Oleksander Yaroslavsky, alcalde de Khàrkiv, la segona ciutat més gran del país. Vuit anys més tard, amb un exèrcit ucraïnès molt millor preparat amb l'ajuda dels Estats Units i part de l'OTAN, la tasca d'aquests oligarques es concentra bàsicament en el finançament de la guerra. Tanmateix, els autors assenyalen que és probable que aquests oligarques tornin a primer pla i a incrementar la seva riquesa amb la reconstrucció del país després de la guerra, gràcies a les aportacions milionàries d'Occident.

Paral·lelament, des de les pàgines de *The Guardian*, Jürgen Stock, secretari general d'Interpol alerta d'un altre perill per a la Ucraïna post-conflicte: la possibilitat que les armes enviades després de la invasió russa acabin en l'economia submergida i a mans de criminals. Stock recomana als països exportadors d'armes col·laborar amb les operacions de control de la Interpol, ja que grups de criminals intentaran explotar la situació caòtica i la disponibilitat d'una quantitat ingent d'armes disponibles al mercat negre. Subratlla que això ja va passar a l'Afganistan, on grans quantitats d'armes i equipament sofisticat van ser abandonades i van caure en mans de grups terroristes i dels talibans.

També Ana Pouvreau assenyalava a la revista *Conflicts* que la corrupció endèmica, que ha afectat les perspectives de desenvolupament d'Ucraïna des de la seva independència el 1991, planteja interrogants sobre l'alt risc que l'ajuda financera massiva es desviï cap a individus corruptes i poderoses xarxes criminals. Poc abans de la guerra, tant la comunitat internacional com la ciutadania ucraïnesa eren unànimes en la seva condemna de la corrupció al país. L'any 2020, segons l'ONG *Transparency International*, Ucraïna compartia el mateix índex de percepció de la corrupció que Zàmbia o Sierra Leone. Per la seva banda, el 2021, el Tribunal de Comptes Europeu (TCE) va deplorar, en un informe titulat Reducció de la gran corrupció a Ucraïna, que l'acció de la UE per a la reforma a Ucraïna havia estat ineficaç per combatre aquest flagell. L'informe assenyalava que cada any desapareixen desenes de milers de milions d'euros a causa de la corrupció, els fluxos financers il·lícits i el blanqueig de diners. També adverteix que la corrupció és endèmica, la qual cosa obstaculitza la competència i el creixement i socava el procés democràtic del país. El TCE també adverteix de les connexions entre oligarques, alts funcionaris, líders polítics, el sistema judicial i les empreses públiques i lamenta el fracàs de la UE per desenvolupar una autèntica estratègia dirigida a combatre la gran corrupció. Això no obstant, i sense tenir cap garantia que els fons alliberats s'utilitzaran com es pretén, Occident ha anunciat una ajuda financera mai vista des de la Segona Guerra Mundial: els Estats Units (40.000 milions de dòlars, més que el PIB del Camerun); el G7 (19.800 milions de dòlars); la UE (10.000 milions per als refugiats l'abril de 2022 i 6.000 milions d'euros per a ajuda a la reconstrucció el maig de 2022); França (300 milions d'euros); el FMI (1.400 milions d'ajuda d'emergència). El 18 de maig la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, va anunciar el seu pla per demanar préstecs conjuntament als estats de la UE, inspirat en el pla de recuperació post-COVID, per finançar la reconstrucció d'Ucraïna i l'establiment d'un nou instrument financer anomenat *RebuildUkraine*, recolzat pel pressupost europeu. En darrer terme, els fons posats a disposició d'Ucraïna pels líders occidentals tot i la corrupció sistèmica que existeix des de fa diverses dècades, comporta un gran risc de reforçar la posició de certs oligarques que, tanmateix, són responsables de gran part dels problemes sistèmics del país, així com la de les xarxes criminals, posant així en perill el futur del poble

ucraïnès.

Això en un context on tot i l'increment i enduriment progressiu de les sancions, no hi ha cap indici de que Rússia vagi a retirar-se d'Ucraïna. Això no és cap sorpresa atès que les sancions han tingut l'efecte pervers d'augmentar el cost de les exportacions de petroli i gas de Rússia, incrementant així de manera notable la seva balança comercial i finançant el seu esforç de guerra. Larry Elliott assenyala a *The Guardian* que durant els primers quatre mesos del 2022, Rússia presenta un superàvit per compte corrent de 96.000 milions de dòlars, més del triple que en el mateix període de 2021. A més, Rússia no té cap dificultat per trobar mercats alternatius per a la seva energia, i per exemple les seves exportacions de petroli i gas a la Xina a l'abril van augmentar més del 50% interanual. Com a complement. Aisha Majid aporta dades a *The New Statesman* sobre el creixement de les exportacions de petroli rus des de l'inici de la invasió i afirma que la guerra sembla estar reconfigurant els mercats mundials del petroli. L'últim trimestre del 2021, aproximadament el 95% del petroli rus exportat a través del mar Àrtic, Bàltic i Negre es va quedar a Europa. A l'abril i maig d'aquest any, però, aquest percentatge es va reduir fins al 59%, segons el think tank *Center for Research on Energy and Clean Air*, tot i que Rússia ha continuat exportant més de 30.000 milions d'euros de petroli als països de la UE des de l'inici de la invasió. En canvi, les economies occidentals s'enfronten a un període de creixement lent o negatiu i d'augment de la inflació, els bancs centrals consideren que han de respondre a la inflació galopant augmentant els tipus d'interès i l'atur augmentarà. D'altra banda, els problemes als quals s'enfronten els països més pobres són d'un ordre de magnitud diferent. Per a alguns d'ells, el problema no és l'estancament econòmic, sinó la fam, com a conseqüència del bloqueig del subministrament de blat dels ports del Mar Negre. Putin no es rendirà incondicionalment, i el potencial de danys col·laterals de la guerra econòmica és evident: caiguda del nivell de vida als països desenvolupats; fam, disturbis alimentaris i una crisi del deute al món en desenvolupament.

Pel que fa als afers globals, en una entrevista a *Foreign Affairs*, el secretari d'estat nord-americà Antoni Blinken fa un repàs de diferents temes d'actualitat des de la perspectiva de la política exterior dels Estats Units: la guerra a Ucraïna, la crisi alimentària global, la relació dels Estats Units amb la Xina i, finalment, la relació amb l'Aràbia Saudita. El secretari d'Estat afirma que, des de molt abans que Putin iniciés l'ofensiva a la frontera ucraïnesa el 24 de febrer, l'Administració Biden tenia molt clar que la seva intervenció en el conflicte seria únicament per defensar la seguretat i la independència dels ucraïnesos i no pas per declarar la guerra a Rússia. Sobre la crisi alimentària global provocada pel canvi climàtic, la pandèmia de COVID-19 i la invasió d'Ucraïna, Blinken afirma que el propòsit prioritari de la política exterior nord-americana és ajudar als països més necessitats mitjançant assistència tècnica i econòmica. Pel que fa a les relacions amb la Xina, el secretari d'estat adverteix de les pretensions de la Xina per acabar amb l'ordre mundial actual i instaurar-ne un d'il·liberal a llarg termini. Afirma que si els Estats Units no poden canviar els plans de Pequín, sí que poden influenciar-los a través de la cooperació amb altres països europeus i asiàtics i establint una estratègia comuna. Finalment, respecte de les relacions amb l'Aràbia Saudita, Blinken destaca que després de vuit anys de guerra al Iemen, s'ha aconseguit per primera vegada un alto al foc, i que els EUA confien poder millorar les seves relacions, com també amb els Emirats Àrabs Units, dos actors

fonamentals pel que fa als conflictes amb la Xina i Rússia i el subministrament d'energia a Europa.

Per la seva banda, des de les pàgines de *Le Grand Continent*, el portaveu del ministeri xinès d'afers exteriors Wang Wenbin respon a la doctrina Blinken i considera que els EUA tenen com a objectiu interferir en els afers interns xinesos i difamar la política exterior del país, això amb vistes a mantenir l'hegemonia i el poder nord-americans. Així mateix adverteix que Taiwan, el Xinjiang, Hong Kong i el Tibet constitueixen afers interns de la Xina i insisteix que resoldre la qüestió de Taiwan i aconseguir la reunificació completa del país és l'aspiració comuna i la ferma voluntat de tots els xinesos, i que per tant la Xina no té marge de compromís. Finalment, denuncia que els Estats Units parlen de competència, però el que realment estan fent és generalitzar el concepte de seguretat nacional, participar en sancions unilaterals il·legals i una jurisdicció a llarg termini, la qual cosa que perjudica greument els drets i interessos legítims de les empreses xineses i priva injustament altres països del seu dret al desenvolupament.

Continuant amb les relacions entre els EUA i la Xina, Katie Stallard analitza a *The New Statesman* la cursa diplomàtica que estan protagonitzant ambdues superpotències a les illes del Pacífic Sud. En un context polític en el qual molts analistes occidentals auguren una nova Guerra Freda entre els Estats Units i la Xina, els estats del sud de l'Oceà Pacífic s'han convertit en protagonistes. Wang Yi, ministra d'Afers Exteriors de la Xina, va viatjar a les Illes Fiji amb la intenció de dur a terme una cimera amb els ministres d'exteriors de les Illes del Pacífic i plantejar-los un acord econòmic i de seguretat. La resposta d'Austràlia, aliat nord-americà no va fer-se esperar, i la nova ministra d'afers exteriors va viatjar a la capital de Fiji amb la intenció de frustrar aquest pacte. Durant l'última dècada, la Xina ha proporcionat molt ajuda econòmica i ha augmentat els seus lligams amb els països de la regió: així per exemple, el valor comercial entre les illes del Pacífic i la Xina va superar a Austràlia ja l'any 2013, i les importacions i exportacions de la superpotència asiàtica amb les Illes Salomó representen el 46% dels intercanvis totals del país. El passat mes d'abril ambdós països van signar un acord que permet a la Xina enviar les seves forces de seguretat a les Illes Salomó i utilitzar els seus ports, i tot indica que Xina té la intenció de firmar el mateix tipus d'acord amb Kiribati, Samoa, Tonga, Vanuatu, Papua Nova Guinea i Timor Oriental.

Un altre tema destacat és la possible victòria del candidat d'esquerres Gustavo Petro a la segona volta de les eleccions presidencials de Colòmbia. Olga L. González n'analitza les possibilitats a la revista *CTXI*. Gustavo Petro, president de la coalició *Pacto Histórico*, és el primer candidat d'esquerres en guanyar una primera volta d'eleccions presidencials a Colòmbia, amb el 40% dels vots. El 19 de juny s'enfrontarà a la segona volta amb el candidat de la *Liga de Gobernantes Anticorrupción*, Rodolfo Hernández, que compta amb el suport de la dreta i de l'extrema dreta tradicionalista. Gustavo Petro va ser guerriller del *Movimiento 19 de abril* (M19), una guerrilla formada per antics membres de les FARC. Després que M19 firmés la pau l'any 1991, Petro va incorporar-se a la vida política com a diputat de l'Assemblea a finals de la dècada dels noranta i principis del dos mil. Entre 2012 i 2015 va ser alcalde de Bogotá fins que va ser substituït en base a una polèmica decisió judicial. L'any 2018 va presentar-se a les eleccions presidencials, però va ser superat per

Ivan Duque. Tanmateix, el context actual és molt diferent del de les últimes eleccions. Primer, el partit d'Ivan Duque ha perdut molt de prestigi entre l'electorat colombià. Segon, les propostes electorals contra les FARC (que solien ser un reclam de campanya molt important) ja no tenen tanta força després de firmar-se la pau l'any 2016. Tercer, els colombians han descobert la mobilització i la protesta social, sobretot per part dels més joves. Finalment, les greus conseqüències de la pandèmia de COVID-19 a Colòmbia i la violència al país han contribuït a reforçar la candidatura de Petro. Els punts principals del programa de *Pacto Histórico* són una reforma fiscal progressiva, enfortir el sistema públic de salut, protegir la indústria nacional, desenvolupar un programa per a la transició ecològica i enfortir el turisme al país.

També pel que fa a Amèrica Llatina, Miguel González Palacios analitza a *Open Democracy* la cimera de les Amèriques celebrada a Los Angeles del 6 al 9 de juny i destaca que el panorama no sembla gaire favorable per assolir l'objectiu declarat de fer avançar la integració amb vistes a un futur sostenible, resilient i equitatiu. A la vegada, la cimera ha estat un escenari clau perquè l'administració de Joe Biden concretés la promesa de reprendre el lideratge del seu país als espais multilaterals, i per recuperar el terreny perdut els últims anys davant la Xina, Rússia i altres actors globals en el seu "pati del darrere". D'altra banda, enmig d'una conjuntura complicada i de crisi del multilateralisme a nivell regional i mundial, la cimera ha tractat de temes urgents que requereixen l'acció coordinada entre els països de la regió, com ara l'emergència climàtica, la crisi migratòria, la cooperació sanitària i la recuperació econòmica i social dels estralls deixats per la pandèmia de COVID-19, a la qual cosa se suma el realineament geopolític global que està significat la guerra a Ucraïna.

El polític Marc Sanjaume destaca a *Público* les lliçons que poden aprofitar els sobiranismes europeus de l'evolució política del Quebec al llarg de les últimes dècades. El proper mes d'octubre se celebraran eleccions per a l'Assemblea Nacional i els sondejos pronostiquen d'una banda una victòria aclaparadora del nacionalisme autonomista conservador liderat per l'actual primer ministre François Legault i de l'altra la desaparició del Partit Quebequès (PQ), que es convertiria en una força extraparlamentària mig segle després de la seva fundació el 1968. Sanjaume apunta que malgrat tot el PQ ha aconseguit diversos objectius històrics del sobiranisme quebequès. En el pla institucional, el Quebec ha aconseguit cotes d'autogovern molt notables des de l'articulació política del moviment sobiranista als anys 60 a l'oficialitat de la llengua francesa, el model d'escolarització d'immersió en francès (importat a Catalunya el 1983), un sistema de pensions propi, la selecció de la majoria de demandes d'immigració i asil, una notable xarxa de representació exterior amb representació pròpia a la UNESCO, una llei de referèndums provincial, asimetries institucionals diverses i un grau de desenvolupament territorial i energètic singular mitjançant institucions i empreses provincials. Quebec és avui una nació que simplement no existiria tal com la coneixem sense el profund impacte del PQ. No es tracta, per tant, de rebutjar l'experiència quebequesa pels seus fracassos, de la mateixa manera que al seu dia es van abraçar els seus èxits en matèria de política lingüística, acomodació federal o política exterior, sinó de comprendre'n l'evolució global i treure'n les conclusions que es considerin oportunes. Per als sobiranismes d'arreu del món, el Quebec pot continuar sent un referent.

En clau europea, Eline Schaart subratlla a la revista *Politico* que Dinamarca va votar de manera aclaparadora a finals de maig a favor de la integració a la política de seguretat i defensa la UE en un referèndum històric desencadenat per la guerra de Rússia a Ucraïna on gairebé el 67% va votar a favor. La decisió va comptar amb el suport del govern socialdemòcrata i de nou partits més i només tres partits van quedar fora del consens, dos a l'extrema dreta i un a l'extrema esquerra. La mesura suposa una ruptura de l'històric escepticisme danès respecte una major integració europea. Tot i que Dinamarca és un gran defensor del mercat únic i d'una major cooperació econòmica, el país sempre s'havia mostrat molt escèptic pel que fa a la presa de decisions de la UE, votant en dos referèndums anteriors per mantenir en vigor l'exclusió sobre la moneda única, la justícia i afers interiors. Aquesta decisió significa que Dinamarca podrà participar en operacions militars conjuntes de la UE i cooperar en el desenvolupament i l'adquisició de capacitats militars dins de la UE. Encara no està clar en quina de les set missions militars de la UE en curs participarà Dinamarca. Però, durant la campanya electoral, diversos partits que han donat suport al Sí van assenyalar la missió de manteniment de la pau a Bòsnia i Hercegovina i la missió contra la pirateria a la costa de Somàlia com a missions a les quals Dinamarca podria participar. A banda del referèndum, el govern i els principals partits parlamentaris també han acordat augmentar el pressupost de defensa de Dinamarca fins al 2 per cent del PIB l'any 2033, en línia amb l'objectiu de despesa de l'OTAN.

Tom McTague comenta a *The Atlantic* que després de mesos de convulsions polítiques al Regne Unit pel comportament de Boris Johnson, al llarg dels quals es va convertir en el primer Primer Ministre britànic en exercici multat per infringir la llei, molts dels seus correligionaris conservadors del Parlament van decidir presentar un vot formal de confiança que finalment Johnson ha acabat guanyant per 211 vots contra 148. Si hagués perdut, el procés per substituir-lo com a líder del partit —i primer ministre— hauria començat immediatament, convertint-se així en el sisè líder britànic en només 15 anys, la qual cosa demostra un període d'instabilitat política important. La reacció de Johnson, però, no s'ha fet esperar i el Govern britànic acaba de presentar al Parlament un projecte de llei que pretén anul·lar unilateralment parts del protocol subscrit amb la Unió Europea sobre Irlanda del Nord que forma part de l'acord del Brexit. Entre les mesures, l'executiu de Boris Johnson busca posar fi a la jurisdicció del Tribunal de Justícia de la UE (TJUE) sobre les disputes referides a Irlanda del Nord. A més, la norma recull la intenció que les empreses que comercien únicament amb Irlanda del Nord puguin escollir si se ceneixen a la regulació comunitària o a la britànica, i proposa aplicar en aquest territori subsidis i desgravacions fiscals vigents a la resta del territori britànic.

Respecte del futur de la Unió Europea que s'anirà dibuixant quan acabi la guerra a Ucraïna, *The Economist* subratlla que malgrat les divergències entre països, de moment la unitat respecte la guerra rus-ucraïnesa encara resisteix. No obstant això, amb l'inici de la invasió russa a Ucraïna, la principal fissura ha estat entre els països de l'est respecte els de l'oest. Polònia sobretot i els països bàltics temen que qualsevol desenllaç que no sigui una derrota inequívoca de Putin el por animar a envair-los més endavant. En canvi, Emmanuel Macron, Olaf Scholz i Mario Dragui prefereixen no prendre cap decisió precipitada contra Rússia i continuen amb el canal de comunicació obert amb Putin. Tot i aquestes divergències, en la quarta cimera des que es va iniciar la guerra, els líders europeus van acordar sancions més

dures contra Rússia, com l'embargament a la majoria d'importacions de petroli cru rus i van decidir destinar un nou paquet de nou mil milions d'euros per a l'exèrcit ucraïnès.

Pel que fa a la salut de la democràcia, Toby James i Holly Ann Garnett analitzen a *The Conversation* un informe del think tank *Electoral Integrity Report* que presenta una avaluació global de la qualitat de les eleccions a tot el món en el període comprès entre 2012 al 2021, basada en prop de 500 eleccions a 170 països. L'informe revela que els Estats Units són la democràcia liberal que ocupa una posició més baixa de la llista, ja que només se situa al 15è lloc dels 29 estats d'Amèrica, per darrere de Costa Rica, Brasil, Trinitat i Tobago, i el 75è lloc en la classificació general. Pel que fa a les raons que expliquen aquest baixa resultat, els autors assenyalen que les eleccions amb resultats discutits tenen una puntuació més baixa a la classificació perquè una part clau de la democràcia rau en la transició pacífica del poder mitjançant resultats majoritàriament acceptats. En els cas dels EUA, els comentaris de Trump després de la seva desfeta van provocar que els seus partidaris assaltessin el Capitoli i van semblar dubtes sobre la legitimitat del resultat a gran part d'Amèrica. Això il·lustra que la integritat electoral no consisteix només en dissenyar lleis, sinó que també depèn que els candidats i els partidaris actuïn de manera responsable durant tot el procés electoral. Tanmateix, els problemes amb les eleccions nord-americanes són molt més profunds i l'informe mostra que l'elaboració de les circumscripcions electorals als EUA és una de les principals deficiències, ja que tenen una llarga història de manipulació, on els districtes són establerts de manera que les poblacions que tenen més probabilitats de votar un partit polític determinat s'incloguin en una circumscripció electoral determinada. El registre de votants i les urnes és un altre problema. Alguns estats nord-americans han implementat recentment lleis que dificulten el vot, com ara exigir un document d'identitat, la qual cosa genera preocupació sobre l'efecte que això tindrà en la participació. Ja sabem que els costos, el temps i la complexitat de la realització del tràmit de DNI, juntament amb les dificultats afegides per a les persones amb una gran mobilitat residencial o situacions d'habitatge insegur, fan encara menys probable que col·lectius poc representats participin a les eleccions. En termes generals, Finlàndia, Suècia i Dinamarca encapçalen el rànquing, mentre el Cap Verd té la major qualitat d'integritat electoral d'Àfrica. Taiwan, Canadà i Nova Zelanda ocupen el primer lloc dels seus respectius continents. Finalment, la integritat electoral a Rússia ha experimentat un nou descens després de les eleccions parlamentàries del 2021. Un informe preelectoral advertia de la intimidació i la violència contra els periodistes, i que els mitjans de comunicació promouen en gran mesura les polítiques de l'actual govern. Només Bielorússia ocupa un lloc més baix a Europa.

The Economist apunta per la seva banda la pandèmia de COVID-19 com un dels factors que ha accelerat el declivi de l'estat de dret, basant-se en les dades de l'Índex de l'Estat de Dret elaborat pel World Justice Project, que es publica anualment des de 2009 i cobreix 140 països. Així, poques setmanes després que l'Organització Mundial de la Salut declarés el brot de COVID-19 com a pandèmia el març de 2020, almenys 84 països van declarar l'estat d'emergència i, al mes de setembre, 146 havien introduït mesures que afectaven els drets dels ciutadans. Tot i que a la majoria de països s'han eliminat els estats d'emergència, molts encara s'enfronten a algunes restriccions, ja que els governs autoritaris es mostren especialment reticents a suprimir els estats d'emergència, com a Hongria, per exemple, on

Viktor Orbán ha substituït l'estat d'emergència COVID per un estat d'emergència per la guerra d'Ucraïna. O encara a Hong Kong, on la trobada anual per commemorar la massacre del 4 de juny a Pequín el 1989, ha estat prohibida per tercer any consecutiu.

A l'àmbit econòmic, l'editorial del diari *Le Monde* elogia el pragmatisme que han demostrat les institucions europees en relació amb el pacte d'estabilitat. Les normes de disciplina pressupostària a les quals estan subjectes els estats membres de la UE han estat suspeses fins al 2023. Aquesta nova flexibilitat només pot ser permanent amb la condició que els Vint-i-set es comprometin a reduir el seu deute i a aplicar les seves reformes estructurals. Aquesta decisió, que fa només uns anys semblava inimaginable, és benvinguda i reflecteix la preocupació dels decisors europeus per no agreujar les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i per afrontar-les de la manera més concertada possible. En aquest sentit, el pragmatisme mostrat per la Comissió Europea i els Estats europeus contrasta amb els errors que s'havien acumulat durant la crisi del deute sobirà del 2009. La nova flexibilitat concedida per la Comissió, però, sembla un ajornament provisional. És cert que el Banc Central Europeu segueix alerta per donar suport al creixement, però la represa de la inflació, provocada sobretot per l'augment dels preus de l'energia, està reduint la seva capacitat de suport a l'economia real.

A les pàgines del diari *El salto*, Anis Chowdhury i Jomo Kwame Sundaram argumenten que les sancions econòmiques aplicades contra països en situació de conflicte estan agreujant la crisi alimentària, especialment a l'Àfrica. La guerra i les sancions són els principals causants de l'augment de la inseguretat alimentària. Rússia i Ucraïna produeixen gairebé un terç de les exportacions mundials de blat, gairebé el 20% de les de blat de moro i prop del 80% dels productes derivats de les llavors de gira-sol, inclòs l'oli. Els bloquejos del transport marítim imposats al Mar Negre han contribuït també a mantenir baixes les exportacions russes. Tot això ha fet pujar els preus mundials dels cereals i les llavors oleaginoses, elevant el cost dels aliments de manera generalitzada. El 19 de maig, l'Índex de Preus Agrícoles havia pujat el 42% des del gener del 2021, assolint l'augment dels preus del blat el 91% i el 55% els del blat de moro. El *Commodity Markets Outlook* del Banc Mundial d'abril del 2022 assenyala que la guerra ha transformat la producció, el comerç i el consum mundials i preveu que els preus seran històricament alts almenys fins al 2024, la qual cosa empitjorarà la inseguretat alimentària i el comportament de la inflació. D'altra banda, els embargaments occidentals sobre el petroli rus han fet augmentar considerablement els preus de l'energia. En aquest context, els autors afirmen que fins i tot quan són suposadament selectives, les sancions són instruments que sovint generen conseqüències imprevistes, de vegades contràries a les planificades. Per això, les sancions solen fracassar a l'hora d'aconseguir els objectius inicialment declarats. Molts països pobres i afectats per la inseguretat alimentària són grans importadors de blat de Rússia i Ucraïna. La producció conjunta de tots dos països proporciona el 90% de les importacions de blat de Somàlia, el 80% de les de la República Democràtica del Congo i prop del 40% de les del Iemen i Etiòpia. D'acord amb les informacions disponibles, el bloqueig financer imposat a Rússia ha perjudicat els seus veïns centreamericans, més petits i vulnerables: 4,5 milions d'uzbeks, 2,4 milions de tadjiks i gairebé un milió de kirguisos treballen a Rússia. Les dificultats per enviar remeses causen enormes dificultats a les famílies residents en aquests països. Les sancions també perjudiquen molt més els nens i nenes i altres grups

desafavorits. Així, una investigació duta a terme en seixanta-nou països objecte de sancions ha revelat que aquestes redueixen el pes dels nadons i augmenten la probabilitat de mort abans dels tres anys.

A la vegada, Xavier Mas de Xaxàs adverteix a *La Vanguardia* que les exportacions de blat s'han reduït un 40%, la qual cosa ha disparat l'adopció de mesures proteccionistes en diferents països. En els darrers quatre anys ha crescut un 88% el nombre de persones que viuen en regions on el conflicte és la causa principal de la manca d'aliments. Prop de 140 milions de persones viuen ara en regions devastades per les guerres i amb severes dificultats per alimentar-se. La invasió russa d'Ucraïna ha empitjorat la situació. Els aliments bàsics s'han encarit un 30% degut a l'increment del preu del blat. L'oferta està molt per sota de la demanda i ho seguirà estant durant força temps, segons l'últim informe de l'Institut Peterson d'Economia Internacional. La guerra a Ucraïna doncs està provocant una crisi alimentària que encara serà més llarga que la mateixa guerra perquè es requerirà més temps per recuperar els camps de cultiu i restablir les cadenes de subministrament. El desequilibri entre la demanda i l'oferta dispara els preus i les restriccions a l'exportació d'aliments. Índia és el segon productor de blat darrere de la Xina, però no és un país exportador. L'any passat va exportar poc més de set milions de tones, molt lluny de les 43 de Rússia, el principal exportador. Els deu països que lideren el rànquing d'exportacions van posar l'any passat més de 160 milions de tones de blat al mercat mundial. Aquest any és possible que no s'arribi als cent milions de tones, una caiguda propera al 40%. Altres grans exportadors, com els Estats Units i França, tindran aquest any pitjors collites a causa de la sequera i les altes temperatures. Aquesta és una de les raons que també ha esgrimit l'Índia per no "alimentar el món". En aquest sentit, en no tenir assegurat el subministrament anual de gra, Egipte, Indonèsia, Pakistan, Bangla Desh, Líban, Turquia, Sèrbia, Kosovo, Azerbaidjan, Kazakhstan, Kirguizistan, Afganistan, Iran, Kuwait, Algèria, Tunísia, Burkina Faso, Ghana i Argentina han prohibit exportacions de molts aliments. La demografia també juga en contra, però també els embargaments a les exportacions i l'especulació amb el preu del blat. Argentina, Estats Units, Canadà i Austràlia són els mercats més obvis per pal·liar la falta de blat rus i ucraïnès, però els preus són molt alts. Mentrestant, l'ONU i el Banc Mundial s'afanyen per atendre les necessitats dels països més vulnerables amb crèdits i ajuts als agricultors. Qu Dongyu, director general de la FAO, ha advertit que l'agricultura és una de les claus per a la seguretat i la pau al món, ja que les crisis alimentàries solen ser font de conflictes. Dels 800 milions de persones desnodrides, el 80% viu en zones de conflicte i la seva situació continuarà agreujant-se mentre no baixi el preu del blat. La gran paradoxa és que la collita de blat d'aquest any serà de rècord a Rússia, suficient per compensar els estralls de la crisi climàtica en altres latituds i mantenir el preu sota control, però el Kremlin té altres prioritats.

En la mateixa línia, Mario Lubetkin, subdirector general de la FAO afirma que en el cas de que s'allarguin la guerra a Ucraïna i altres conflictes a diferents parts del món, el desafiament per a 2022 serà garantir un major accés als aliments actualment existents, i per al 2023 garantir una producció d'aliments suficient. Les dades actuals continuen mostrant una tendència a l'increment de preus dels aliments, particularment als països més necessitats, mentre creix la preocupació pels possibles efectes d'aquests augments. La potencial escassetat d'alguns productes poden generar inestabilitat interna a nombrosos

països, augmentant alhora els fluxos migratoris interns i externs.

En matèria de sostenibilitat i lluita contra el canvi climàtic, la revista *Slate* dedica un article al comerç just com una palanca per a la resiliència i l'adaptació als efectes del canvi climàtic. Els productors dels països en desenvolupament són els primers afectats per les conseqüències de l'escalfament global. Sovint es troben en primera línia enfrontant-se a ciclons, huracans, sequeres o inundacions que redueixen el volum de les collites i de vegades arriben a delmar-les. Per tant, és impossible plantejar la lluita contra les desigualtats i la pobresa a escala planetària sense tenir en compte els paràmetres climàtics i ambientals, i viceversa. Sense justícia econòmica no hi ha eficiència climàtica. Per tots aquests motius, el compromís fonamental del moviment Fairtrade/Max Havelaar amb la justícia econòmica va unit a l'acció mediambiental per donar suport als productors cap a la resiliència i l'adaptació a aquests grans reptes. Alguns productes, com el cacau, el cafè i els plàtans, només es poden conrear a l'hemisferi sud per raons climàtiques. I quan es vol apostar pel consum responsable, hom es planteja l'impacte dels productes importats. Contràriament al que es podria pensar, però, en el cicle de vida del producte, l'etapa de transport no és la que més emet carboni. De fet, en el sector alimentari, la majoria de les emissions de CO2 resulten de la producció agrícola i els seus mètodes. Per tant, l'agricultura intensiva i industrial té un impacte molt més negatiu sobre el planeta que altres modalitats. És en l'etapa de producció on entren en joc els principals riscos ambientals: la contaminació de l'aigua, l'esgotament del sòl, la desforestació, la pèrdua de biodiversitat i els problemes de salut de les poblacions. Les normes a respectar inclouen, per exemple, la prohibició de l'ús de pesticides considerats com els més perillosos, l'ús del control biològic el més aviat possible, la gestió controlada de l'aigua amb recuperació i optimització del consum, la prohibició dels transgènics, l'estudi i preservació de la biodiversitat a les parcel·les o fins i tot tractament sostenible de residus. Finalment, la prima de desenvolupament que reben les cooperatives implicades en el comerç just representa una palanca col·lectiva important. És una eina d'inversió col·lectiva per al futur. Així, algunes organitzacions l'utilitzen per desenvolupar projectes agroecològics ambiciosos i innovadors, per lluitar contra la desforestació, millorar les pràctiques agrícoles i també per promoure projectes per diversificar les fonts d'ingressos perquè els productors siguin més resilents.

Finalment, pel que fa a les noves tecnologies, Kris Shrishak i Risto Uuk alerten a *Euractiv* que la Llei d'intel·ligència artificial de la Unió Europea corre el risc de posar en perill als clients i la ciutadania pel que fa als sistemes d'IA de propòsit general. Aquests tipus de sistemes poden realitzar una àmplia gamma de tasques i funcions, des del reconeixement d'imatges o de veu, la generació d'àudio o vídeo, la detecció de patrons, la resposta a preguntes o la traducció. Això permet que puguin emprar-se per a una gran quantitat de serveis, com poden ser la creació d'anuncis o els assistents de decisions. No obstant això, ja hi ha casos de sistemes d'IA de propòsit general que han propagat contingut extremista, han mostrat un biaix antimusulmà o han revelat dades personals. El quid de la qüestió és que, segons el contingut de l'acta de la Unió Europea, la responsabilitat d'aquests sistemes recau sobre els clients i no sobre els desenvolupadors. Això comporta molts problemes. En primer lloc, per a corregir el comportament d'un d'aquests sistemes és necessari accedir al seu conjunt de dades d'aprenentatge i només pot accedir-hi personal format de l'empresa

desenvolupadora. En segon lloc, fer canvis en aquests sistemes implica una despesa econòmica molt alta que poques empreses poden permetre's. Aquesta responsabilitat hauria de recaure sobre les grans empreses de desenvolupament, sovint situades fora de la Unió Europea. Finalment, aquests sistemes haurien de ser revisats a fons abans que surtin al mercat per evitar biaixos com els citats anteriorment.

Il·lustració: Anna Bittersohl, "Echolot", 2017

Han participat en aquest número 63 del *Diari de les idees* Hèctor Gámez i Arnau Inés, estudiants en pràctiques al CETC

Política internacional i globalització

Foreign Affairs A Conversation With Antony Blinken

El secretari d'Estat dels Estats Units, Antony Blinken, és entrevistat per l'editor de *Foreign Affairs* Daniel Kurtz-Phelan en una sèrie d'esdeveniments per celebrar el centenari del rotatiu. Els temes que tracta Blinken són el conflicte de la guerra rus-ucraïnesa, la crisi alimentària global, la relació dels Estats Units i la Xina i, per últim, la relació del país nord-americà amb l'Aràbia Saudita. El secretari d'Estat afirma que, des de molt abans que Putin iniciés l'ofensiva a la frontera ucraïnesa el 24 de febrer, l'Administració Biden tenia molt clar que la seva intervenció en el conflicte seria únicament per defensar la seguretat i la independència dels ucraïnesos i no pas per declarar la guerra a Rússia. De la mateixa manera, Blinken posa de manifest l'extraordinària capacitat de les tropes de Zelensky per defensar ferotgement el seu país, encara que també esmenta que el suport d'ajuda militar, assistencial i humanitària dels Estats Units també ha sigut fonamental. Sobre la decisió de Biden d'enviar coets teledirigits a l'exèrcit ucraïnès, el secretari afirma que el seu objectiu és per defensar Ucraïna i no pas per atacar Rússia. Sobre la crisi alimentària global, derivada del clima, la pandèmia de la Covid-19 i la guerra rus-ucraïnesa, Blinken afirma que és el propòsit prioritari de la política exterior nord-americana. Pel que té a veure amb les relacions de Biden i Xi Jinping, el secretari adverteix de les pretensions de la Xina per acabar amb l'ordre mundial actual i instaurar-ne un de no-liberal, propòsit prioritari a llarg termini. Afirma que els Estats Units no és capaç de canviar els plans de Pequín, però sí que és capaç d'influenciar el seu entorn a través de la cooperació amb altres països europeus i asiàtics i una estratègia comuna. De la mateixa manera, Blinken declara que el president Biden està preocupat amb el possible suport que Xi Jinping pugui donar a Rússia, ja que Putin es troba econòmicament perjudicat a causa de les sancions de l'OTAN. Pel que fa a la relació dels Estats Units i Aràbia Saudita, Blinken destaca el fet que després de vuit anys en guerra contra el Iemen, s'ha aconseguit per primera vegada una treva, que espera que sigui duradora. Per altra banda, afirma que les relacions estan millorant, com també amb els Emirats Àrabs Units, dos actors fonamentals pel que fa a la Xina i Rússia i al subministrament d'energia a Europa.

Pierre Grosser La réponse chinoise à la doctrine Blinken

En aquest article s'analitza la resposta del ministeri xinès d'afers estrangers a les declaracions del secretari d'estat nord-americà Antony Blinken. Wang Wenbin, portaveu del ministeri, considera que Blinken té com a objectiu difondre informació falsa, exagerar les amenaces de la Xina, interferir en els afers interns i difamar les polítiques interiors i exteriors del país, això amb vistes a mantenir l'hegemonia i el poder dels EUA. En primer lloc, afirma que la humanitat ha entrat en una nova era d'interconnexió on els interessos de tots els països i el seu destí estan estretament entrelaçats. En segon lloc, posa en dubte l'afirmació de que la Xina suposa el repte més seriós a llarg termini per a l'ordre mundial i afirma que la Xina ha estat, és i serà una defensora de l'ordre internacional. Argumenta que la Xina defensa el sistema internacional amb les Nacions Unides com a centre, l'ordre internacional basat en el dret internacional i les normes fonamentals de les relacions internacionals basades en els propòsits i principis de la Carta de les Nacions Unides. Afegeix que la Xina sempre s'ha adherit al principi de consulta àmplia, contribució conjunta i beneficis compartits, i defensa que tots els països controlin conjuntament el futur i el destí del món. Considera que els països haurien d'establir una associació basada en la igualtat de tracte, la consulta mútua i la comprensió mútua, i els principals països haurien de prendre el lideratge per forjar un nou camí en els intercanvis internacionals, posant èmfasi en el diàleg més que en la confrontació i en l'associació en lloc de l'aliança. També assenyala que la diplomàcia xinesa manté i practica els cinc principis de coexistència pacífica i es compromet a establir i desenvolupar relacions d'amistat i cooperació amb tots els països. Pel que fa a Taiwan, el Xinjiang, Hong Kong i el Tibet adverteix que es tracten d'afers interns de la Xina i subratlla que resoldre la qüestió de Taiwan i aconseguir la reunificació completa del país és l'aspiració comuna i la ferma voluntat de tots els xinesos, i que per tant la Xina no té marge de compromís. Finalment, denuncia que els Estats Units parlen de competència, però el que realment estan fent és generalitzar el concepte de seguretat nacional, participar en sancions unilaterals il·legals i una jurisdicció a llarg termini, la qual cosa perjudica greument els drets i interessos legítims de les empreses xineses i priva innecessàriament altres països del seu dret al desenvolupament.

Katie Stallard The diplomatic battle for the South Pacific

En un context polític en el qual molts analistes occidentals auguren una nova Guerra Freda entre els Estats Units i la Xina, el sud de l'Oceà Pacífic i els seus estats s'han convertit en protagonistes en les darreres setmanes. Wang Yi, ministra d'Afers Exteriors de la Xina, va viatjar a les Illes Fiji amb la intenció de dur a terme una cimera amb els ministres d'Exterior de les Illes del Pacífic i plantejar-los un acord econòmic i de seguretat. La resposta d'Austràlia, aliat nord-americà no va fer-se esperar. La ministra d'Afers Exteriors Penny Wong, qui només feia quatre dies que ocupava el càrrec, va viatjar a la capital de Fiji amb la intenció de frustrar aquest pacte. Mentre que en l'última dècada Canbera no ha fet cap esforç per reforçar els seus lligams amb les illes veïnes del Pacífic, la Xina ha ofert grans quantitats d'ajuda econòmica i ha augmentat els seus lligams. El valor comercial entre les illes del Pacífic i la Xina va superar a Austràlia l'any 2013 (exceptuant Papua Nova

Guinea) i les importacions i exportacions de la superpotència asiàtica amb les Illes Salomó representen el 46%. El passat mes d'abril aquests dos països van firmar un acord que permetia a la Xina enviar les seves forces de seguretat a les Illes Salomó i utilitzar els seus ports navals, pacte que preocupa enormement als Estats Units pel fet que el país asiàtic pugui establir una base militar allà. Malgrat que Wang ha negat la idea d'instal·lar una base d'operacions, el cert és que té la intenció de firmar el mateix acord de les Illes Salomó amb altres països insulars com Kiribati, Samoa, Tonga, Vanuatu, Papua Nova Guinea o Timor Oriental. David Panuelo, president dels Estats Federats de Micronèsia, s'ha alçat contra la possible estratègia xinesa i insta als seus homòlegs a les Illes del Pacífic de no crear lligams amb l'economia asiàtica i convertir-se en un rival per a Occident.

Xulio Ríos El Hong Kong de John Lee

Després de l'elecció del 8 de maig passat, John Lee serà el nou cap executiu de Hong Kong. Era l'únic candidat i va obtenir més del 99% dels vots en un escrutini en què els votants havien estat acuradament seleccionats en base a la seva "fidelitat patriòtica". La nova llei electora ha permès la reducció a la meitat del nombre d'escons d'elecció directa al Consell Legislatiu i la verificació prèvia de la lleialtat patriòtica dels candidats. En aquest context, la nova etapa que ara s'obre sembla marcada per tres tendències principals. En primer lloc, la primacia de la seguretat sobre qualsevol altra variable. Lee podria doncs completar el desmantellament de les llibertats tradicionals d'expressió, de premsa, de reunió, d'associació i acadèmica que han caracteritzat la ciutat. Segon, la dissolució de Hong Kong a la Gran Badia. És perceptible l'afany de convertir Hong Kong en una ciutat xinesa més. L'homologació política es veurà reforçada amb el projecte de la Gran Badia de Zhuhai, a la desembocadura del riu de les Perles, on s'integrarà per aportar els seus fluxos financers i comercials, ara amb una singularitat política severament rebaixada. Tercer, la subsistència del pacte amb les elits i l'absència de compromisos efectius amb l'agenda social. La Xina mai no s'ha qüestionat el sistema ultraelitista de Hong Kong, on el Comitè Electoral representa el 0,02% de la població. La mateixa Xina que va anunciar la fi de la pobresa extrema el 2020 hauria de reconèixer que gairebé una quarta part de la població de Hong Kong viu per sota del nivell de pobresa, establert l'any passat en 4.400 dòlars hongkonesos al mes. Altres problemes profundament arrelats, com l'atur estructural, la crisi de l'habitatge, la sanitat i la bretxa creixent de riquesa, són també factors rellevants que afecten l'estabilitat general, i que es van agreujant amb el pas del temps. En definitiva, si l'estratègia del Govern xinès i del nou cap executiu de Hong Kong es basa en la seguretat i menysprea el progrés social i la justícia no serà estrany que l'agitació política torni a inundar els carrers.

Agnès Callamard & Kenneth Roth Ethiopia's Invisible Ethnic Cleansing

Durant més d'un any i mig, una campanya invisible de neteja ètnica s'ha estat produint a la regió nord d'Etiòpia, a l'àrea de Tigre. La situació de violència i conflicte té el seu origen el novembre de 2020 quan, les forces federals d'Etiòpia i els seus aliats, van llançar una

ofensiva en contra el Front d'Alliberació de Tigre. Les tropes governamentals van guanyar el control de l'oest de la regió, una zona històricament conflictiva, on s'hi ha produït una brutal campanya de neteja ètnica en contra la comunitat de Tigre. Les autoritats centrals han forcat l'expulsió de població local, rebutjant noves identificacions pels nacionals de l'oest de Tigre, restringint el moviment i transport d'ajut humanitari i intimidat indiscriminadament a l'ètnia local. Les autoritats d'Amhara, capital d'Etiòpia, han assassinat Tigrans sota custòdia policial. En un sol dia de gener de l'any 2021, les Forces Especials d'Amhara van rodejar i massacrar 60 homes de Tigre als costats del riu Tekeze per les baixes produïdes a l'exèrcit central des del començament de la guerra el novembre passat. El tractament dels presoners de Tigre també és un punt considerable en la violació dels drets humans a Etiòpia. Molts dels detinguts es troben davant de l'extermini, definit a l'Estatut de Roma com la "inflicció intencional de les condicions de vida, la privació de l'accés a menjar i medicina, calculat per portar a terme la total destrucció d'una part de la població". Per intentar frenar aquests crims i acabar amb el sofriment de l'ètnia, les autoritats federals d'Etiòpia haurien de permetre l'ajuda de les agències internacionals a l'accés als centres de detenció que operen lliurement a Tigre. Res d'això podrà succeir sense pressió internacional. La Unió Africana per la Pau i el Consell de Seguretat de l'ONU no han actuat eficaçment en la crisi d'Etiòpia, un altre cop fallant en l'habilitat de l'organització de protegir poblacions vulnerables i prevenir atrocitats en massa.

Olga L. González Gustavo Petro, tan cerca y tan lejos del poder

Gustavo Petro, president de la coalició Pacto Histórico, és el primer candidat d'esquerres en guanyar una primera volta d'eleccions presidencials a Colòmbia, amb el 40% dels vots, el passat 29 de maig. El 19 de juny, però, s'enfrontarà a la segona volta amb el candidat de la Liga de Gobernantes Anticorrupción, Rodolfo Hernández, qui compta amb el suport de la dreta i l'extrema dreta tradicionalista. Gustavo Petro fou guerriller del Movimiento 19 de abril (M19), una guerrilla formada per antics membres de les FARC a la dècada dels setanta que buscaven posar fi al frau de l'alternança dels dos partits presidencials colombians. L'M19 va ser protagonista de grans accions com el robatori de l'espasa de Simón Bolívar, l'assaltament a l'ambaixada de la República Dominicana a Bogotà l'any 1980 (on van fer-se amb quaranta ostatges, entre ells catorze diplomàtics) o l'assaltament al Palau de Justícia de Colòmbia l'any 1985 contra el president Belisario Betancur. Després que M19 firmés la pau l'any 1991, Petro va incorporar-se a la vida política com a diputat de l'Assemblea a finals de la dècada dels noranta i principis del dos mil, sent molt reconegut per les seves crítiques contra els polítics i els seus vincles amb els grups paramilitars. L'any 2010, Petro va presentar-se per primera vegada a unes eleccions presidencials sota el nom de Polo Democrático, una coalició de partits d'esquerres. Entre 2012 i 2015 fou l'alcalde de Bogotà fins que va ser substituït per una polèmica decisió. L'any 2018 va tornar-se a presentar a les eleccions presidencials, però va ser superat per Ivan Duque, malgrat haver aconseguit el primer el 42% dels vots a la segona volta. Tanmateix, el context presidencial actual és molt diferent del de les últimes eleccions. En primer lloc, el partit d'Ivan Duque ha perdut molt de prestigi entre l'electorat colombià. En segon lloc, les propostes electorals contra les FARC (que solien ser un reclam de campanya molt important) ja no tenen tanta força a l'haver firmat la pau l'any 2016 i tenir aquest el seu propi partit polític, Comunes.

En tercer lloc, els colombians han descobert la mobilització i la protesta social, sobretot per part dels més joves. Finalment, les greus conseqüències de la pandèmia de la Covid-19 a Colòmbia i la violència al país han ajudat a Petro a fer-se més fort en detriment de Duque. Petro és un líder del moviment social colombià, coneix molt bé la geografia del país, defensa els drets del col·lectiu LGTBIQ+ i la causa animal. Els punts principals del programa de Pacto Histórico són una reforma fiscal progressiva, enfortir el sistema públic de salut, protegir la indústria nacional, desenvolupar un programa per a la transició ecològica i enfortir el turisme al país. No obstant això, Petro ha buscat el suport de polítics de partits tradicionalistes, de dretes i evangèlics per tal d'augmentar la seva base electoral, fet que ell mateix descrivia com una acció necessària per complir amb el seu programa.

Ville Korpela & Diana Mjeshtri The Turkish gambit and the future of NATO

Ens trobem davant d'un món fonamentalment diferent i molt més perillós del que teníem abans de la invasió russa d'Ucraïna el febrer passat. Des de el començament de l'operació especial de Putin, l'escenari geopolític d'Europa s'ha redefinit radicalment, incloses les nacions tradicionalment neutrals de Finlàndia i Suècia, decidides a entrar a l'OTAN. Mentrestant, Turquia, un membre històric de l'OTAN, ha frenat l'entrada dels nous membres acusant les nacions nòrdiques de subministrar i acollir organitzacions terroristes. Però l'objecció turca s'ha de llegir no tant com un rebuig total sinó com un inici de negociació. Ankara ha demanat diferents concessions a Suècia a canvi del seu suport. Aquestes concessions impliquen la finalització de l'ajuda als kurds, les sancions i embargament a Turquia. Després de mostrar la targeta vermella a l'entrada a l'OTAN d'aquests dos països, Erdogan afirmava que s'estaven preparant importants noves operacions militars al sud de la seva frontera, creant una buffer zone de 30 kilòmetres per protegir el territori turc de possibles amenaces terroristes. Amb l'absència de límits legals per vetar l'entrada a nous membres, Turquia té ara l'OTAN en un impàs geopolític; o sobre la porta a Finlàndia i Suècia i se sacrifica la població kurda, o s'accepta el veto de Turquia, debilitant això la unitat i fortalesa de l'aliança. Donades aquestes posicions, el Secretari General de l'OTAN, Jens Stoltenberg, hauria de mantenir una posició robusta en els esforços diplomàtics cap a un tractat que inclogui a tots els membres de l'OTAN, centrant-se en la no utilització del veto en casos on més dels tres quarts dels membres aproven l'entrada d'un nou país a l'entitat.

Dalia Dassa Kaye Bowing to the Prince. Why It's a Mistake for Biden to Visit Saudi Arabia

Des de l'entrada a la presidència nord-americana, Joe Biden, ha intentat distanciar-se de l'anterior president Donald Trump i el seu hàbit d'amistar-se amb règims i personalitats dictatorials arreu del món, inclòs el líder d'Aràbia Saudita, Mohammed bin Salman. La intenció inicial de Biden era acusar oficialment a MBS per la mort del periodista Jamal Khashoggi. Un any després sembla que els plans del president per viatjar a Aràbia Saudita han decebut als qui veien a Biden com el campió dels drets humans. Donat l'explosió en els

preus del petroli per la guerra d'Ucraïna, la negociació per l'hidrocarbur segur està en el capdamunt dels interessos nord-americans en la visita de Biden al país. Sent realistes, Biden no pot esperar que l'excursió a Riyadh pugui portar més subministraments als Estats Units. És possible que els saudites, havent aconseguit la visita del president, puguin ampliar en poca proporció l'exportació, però, quan els Estats Units demandin per més subministrament, es trobin amb la negació dels Saudites. Tampoc està clar si Riyadh pot fer massa per normalitzar les relacions Israel - Aràbia, el conflicte palestí encara limita MBS i, el recent assassinat d'Abu Akleh, una periodista icònica al territori, dificultarà les negociacions. Fins a algun punt les exigències de la gran competició del poder justifiquen la visita a Riyadh. Biden ha de visitar la ciutat, diuen, per mantenir els Saudites en el bàndol nord-americà, fora de l'òrbita de Rússia i la Xina. Però és poc realista creure que una visita de la diplomàcia nord-americana o un acord multimilionari puguin mantenir Aràbia Saudita fora de l'esfera de països com la Xina i Rússia, donada la relació que han desenvolupat aquestes nacions durant l'última dècada. La qüestió principal és si Biden podrà aconseguir algun acord pels interessos dels Estats Units que justifiquin la compromesa dels principis de l'inici de mandat de Biden.

David Schenker Egypt's Remilitarized Sinai Is a Future Powder Keg

El passat maig, a la província egípcia controlada per l'Estat Islàmic del Sinaí, van ser assassinats 11 soldats egipcis. Lluny d'una demostració del poder de l'EI en aquesta estratègica península, l'atac va ser l'incident més important des de fa un any. L'exèrcit egipci sembla fer progrés en la reducció del grup extremista. L'aparent èxit de les autoritats egípcies sembla radicar en l'estratègia militar de contra insurgència, on els punts de control i els tocs de queda són constants arreu el territori. La cooperació entre Egipte i Israel també ha jugat un paper fonamental: acordant mútuament respectant els acords de pau de 1978, s'ha mantingut el territori desmilitaritzat, ambdós països han col·laborat i permès que soldats i maquinària puguin circular lliurement entre territoris. Però aquesta situació de col·laboració pot revertir-se ràpidament. Egipte necessita un gran nombre de forces i equipament militar per controlar l'amenaça de l'EI. Israel, preocupat pel grup terrorista operant en la seva frontera sud, prop de Gaza, va accedir a les demandes egípcies de posar més artilleria sobre el terreny. Però com més temps passin les tropes egípcies en en Sinaí, especialment ara que sembla que l'EI està sota control, més difícil serà revertir els límits que s'hi han traspasat. Construcció de bases, edificació d'aeroports militars quan el tractat imposa que la construcció estricta d'aeroports civils o l'existència de búnquers soterranis a la zona, són solament algunes de les llicències que Egipte s'ha permès durant els anys. Israel és conscient d'aquests desenvolupaments i ja ha donat alerta a les autoritats, però es manté tolerant. La cooperació en matèria de seguretat és fonamental en la contenció egípcia de Gaza, un punt central en l'apropament entre aquests dos països. No obstant això mentre que Egipte se li continuïn permetent la reconstrucció militar del Sinaí, els Estats Units i Israel haurien d'instigar Cairo a desistir de la seva empresa i deixar d'edificar bases que violen els tractats de pau i l'estabilitat a la zona.

Ben Hall & Roman Olearchyk Ukraine's 'lost' oligarchs: from political power to wartime crowdfunders

Els grans empresaris i oligarques ucraïnesos, que l'any 2014 amb l'ofensiva de Putin que va acabar amb l'annexió de la Península de Crimea i part de la regió oriental del Donbàs van tenir un paper molt important, amb la guerra actual es troben del tot desapareguts i la seva influència política i mediàtica ha disminuït enormement. L'any 2014, l'exèrcit ucraïnès estava totalment desproveït d'armament i disciplina. L'elit empresarial ucraïnesa va finançar batallons voluntaris estrangers i alguns van ser designats governadors de zones en risc de separatisme prorus. L'oligarca Ihor Kolomoisky va ser nomenat governador de la regió de Dnipropetrovsk, limítrofa del Donbàs separatista. Serhiy Taruta, magnat de l'acer, fou designat governador de la regió de Donetsk i Oleksander Yaroslavsky, cap de Khàrkiv, la segona ciutat més gran d'Ucraïna, per citar alguns exemples. Vuit anys més tard, amb un exèrcit ucraïnès fortament preparat i amb l'ajuda dels Estats Units i part de l'OTAN, la tasca d'aquests oligarques s'ha reduït a la donació de diners i finançament per a la guerra. El 23 de febrer, un dia abans que iniciés l'ofensiva Putin, Zelensky va reunir a aquests grans oligarques en una reunió a Kiev amb l'objectiu que deixessin les seves disputes a una banda i col·laboressin en defensar la independència del país. Aquests oligarques també han perdut influència política, deguda en part a la censura, als requisits de radiofusió i l'aprovació de la llei antioligarca per reduir la seva influència a Ucraïna. Tanmateix, és probable que aquests oligarques tornin a fer fortuna amb la reconstrucció del país després de la guerra, gràcies al pressupost milionari occidental.

Cyprien Dagnicourt Guerre en Ukraine et destruction de l'environnement: que peut le droit international?

L'autor assenyala que el drama humanitari que té lloc a Ucraïna es veu agreujat pel risc de catàstrofe ambiental. Aquest és un tema essencial, evidentment durant el conflicte, però també un cop hagi acabat, ja que els efectes nocius dels combats sobre el medi ambient són de llarga durada, si no irreversibles. Tanmateix, el retorn a la pau i la reconstrucció es veuen compromeses en un entorn contaminat i profundament degradat. Tot i que el dret internacional no ignora els danys ambientals causats pels conflictes armats, la guerra a Ucraïna ens recorda que la regulació del desenvolupament de les hostilitats segueix sent incompleta per garantir una protecció efectiva del medi ambient. El risc nuclear és el que desperta més por ja que Ucraïna té 15 reactors al seu territori. A més de l'ocupació temporal de Txernòbil per part de Rússia, els abocadors de residus radioactius han estat objectiu de míssils, això sense comptar amb l'incendi a la central nuclear més gran d'Europa, la de Zaporizhïa. De manera més general, Ucraïna disposa d'un gran nombre de plantes industrials perilloses per al medi ambient (refineries, oleoductes i gasoductes, etc.). L'endemà de la invasió russa, l'Observatori de Conflictes i Medi Ambient (una ONG britànica) va fer una primera valoració dels danys. Des d'aleshores, la llista de llocs industrials destruïts i fonts de contaminació ha continuat creixent. Els bombardejos i incendis de les instal·lacions industrials han generat així una gran contaminació atmosfèrica, formada per gasos tòxics i metalls pesants. Pel que fa a les possibilitats

d'intervenció del dret humanitari internacional, després de la guerra del Vietnam, van sorgir instruments que pretenien protegir el medi ambient. La Convenció ENMOD, adoptada el 1976 i ratificada per Rússia i Ucraïna, és el primer tractat internacional que aborda directament la qüestió ambiental en el context de la guerra. Prohibeix als estats utilitzar amb finalitats militars tècniques de modificació ambiental que tinguin efectes generalitzats, duradors o greus, com a mitjà per causar destrucció a qualsevol altre estat part del conflicte. És a dir, pretén prohibir l'ús del medi ambient com a arma de guerra, és a dir, tècniques destinades a modificar, mitjançant la manipulació de processos naturals, l'estructura de la Terra (tsunamis, terratrèmols, etc.). Per millorar-ne l'eficàcia, l'autor destaca el projecte de la Comissió de Dret Internacional que va incloure en el seu programa de treball el tema de la protecció del medi ambient en relació als conflictes armats. Això, a més d'un recordatori del dret positiu, és el suport a innovacions interessants, com ara una aplicació reforçada del dret internacional ambiental en temps de conflicte armat, o la creació d'espais d'importància ecològica, sobre el model de zones desmilitaritzades, que estaria protegit contra qualsevol atac sempre que no hi hagués objectius militars. L'adopció definitiva d'aquest text podria obrir el camí per al desenvolupament d'una convenció internacional sobre la matèria.

Elian Peltier Russian and African leaders meet, one needing allies, the other grain

Després d'una reunió entre el president de Senegal i de la Unió Africana, Macky Sall i Vladímir Putin el mandatari africà va declarar que els països africans, tot i que lluny del teatre, són víctimes de la crisi a nivell econòmic. També va afegir que les sancions occidentals a Rússia havien agreujat les restriccions d'accés d'Àfrica als cereals i va demanar explícitament l'aixecament de les restriccions a les exportacions de blat i fertilitzants russos. L'autor considera que les declaracions del president de la UA són una mena de victòria diplomàtica per Vladímir Putin en un moment on diversos líders europeus l'acusaven de crear una crisi alimentària mundial bloquejant les exportacions de blat i apoderant-se del gra d'Ucraïna. Els Estats Units i els seus aliats han condemnat la invasió d'Ucraïna i han tallat la majoria dels llaços econòmics amb Rússia, deixant Moscou amb pocs socis diplomàtics i comercials. Però Rússia fa anys que té vincles amb molts països africans, alguns del suport de l'època soviètica a les lluites d'alliberament contra els governants colonials. Putin ha sabut cultivar aquestes relacions i fins ara ha mitigat les crítiques de la majoria dels països africans. Cal recordar que Putin va reunir els líders africans a Sotxi el 2019 i va posicionar el continent com a clau per als interessos de Rússia, mentre que França i els Estats Units s'han anat retirant gradualment de la seva implicació en alguns conflictes regionals. Amb poca inversió doncs, Rússia s'ha convertit en un actor central al continent, convertint-se en el major proveïdor d'armes d'Àfrica, donant suport a líders autoritaris i fent costat dels països africans en la seva lluita per una major independència dels Estats Units i els seus aliats a Europa i Àsia.

Tim Gosling EU Seen Transformed by the War in Ukraine

Segons les observacions d'un grup d'experts reunits a la cimera *Time To Decide Europe*, organitzada per la Fundació Erste i l'Institut de Ciències Humanes (IWM) a Viena a finals de maig, la guerra a Ucraïna transformarà radicalment la UE, tot i que hi ha poc consens sobre els tipus de canvis que això comportarà. No obstant això, un punt en el qual els experts estan d'acord és que la UE hauria de reiniciar el seu programa d'ampliació que ara mateix està estancat, obrint d'alguna manera les portes a Ucraïna i als Balcans occidentals, els sis membres dels quals ja fa anys que han iniciat el procés d'adhesió. El govern d'Ucraïna està fent pressió per aconseguir l'estatus de candidat i s'espera que el Consell de la Unió Europea decideixi sobre aquesta qüestió a la seva cimera dels 23 i 24 de juny. D'altra banda, Ivan Krastev, de l'Institut de Ciències Humanes, afirma que més enllà del tema de l'ampliació és fonamental tenir en compte fins a quin punt la invasió de Rússia afectarà la mateixa UE. L'impacte de la guerra significa una reavaluació de com la UE aplica els seus valors en el tracte amb els països candidats, ja que ara quan representants de la UE es reuneixen amb el president de Sèrbia Vucic, ja no es parla de la llibertat dels mitjans, sinó de les sancions contra Rússia. Krastev afirma que La UE considerava que podia prendre decisions sense sacrificar valors però ara s'ha adonat que això no és així. Dit d'altra manera, Ucraïna no pot contemplar l'adopció dels valors econòmics del bloc o dels requisits del *Green Deal*. Tampoc països com Polònia, que veu amb aprensió que com Rússia s'apropa a la seva frontera. L'observació que ara les qüestions fonamentals de seguretat han de superar els valors de la UE ha provocat que la UE intenti reiniciar el procés d'ampliació en un intent de reduir les demandes dels candidats. Atès la minva d'entusiasme pel projecte de la UE als Balcans occidentals a causa dels anys d'espera, diversos observadores consideren que la UE hauria de deixar de concentrar-se en qüestions tècniques i convertir-se en un projecte polític real.

Ted Nordhaus Russia's War Is the End of Climate Policy as We Know It

Pràcticament d'un dia per l'altre, la guerra a Ucraïna ha suposat la fi de l'era post Guerra Freda, no només posant fi a un llarg període de pau a Europa, sinó tornant a posar en primer pla les qüestions bàsiques de l'accés a l'energia. Una nova era, marcada per la inseguretat energètica impulsada pels canvis geopolítics i la competició per l'accés als recursos, està canviant les preocupacions climàtiques en la llista de prioritats. L'autor considera que si se'n pot treure una cosa positiva és el fet que els imperatius de seguretat energètica podria no ser dolents per al clima. Tenint en compte l'escàs efecte que els esforços climàtics internacionals han tingut sobre les emissions durant les últimes tres dècades, un gir enrere cap a la *realpolitik* energètica —i allunyar-se dels esquemes utòpics que han arribat a definir la defensa del clima i l'elaboració de polítiques a tot el món— podria accelerar el canvi cap a una política més efectiva de reducció de carboni en les properes dècades. En aquest sentit, l'autor argumenta que és probable que l'emergència energètica posterior generada per la guerra a Ucraïna aconsegueixi molt més del que les polítiques per combatre l'emergència climàtica han fet fins ara. Afirma que el fetitxisme del

moviment ecologista de les solucions reguladores i les seves preferències tecnològiques sempre han obstaculitzat la seva capacitat de defensar polítiques climàtiques efectives a l'escala necessària per tenir un gran efecte sobre l'escalfament. Irònicament, descentrar la importància del clima i centrar la seguretat energètica, especialment a Occident, és probable que faci molt més per abordar el canvi climàtic del que el moviment climàtic mai podria haver aconseguit.

Kim Willsher Arms sent to Ukraine will end up in criminal hands, says Interpol chief

Les armes enviades a Ucraïna després de l'inici de la invasió russa al febrer, acabaran en l'economia submergida i en mans de criminals, ha afirmat la Interpol. Jürgen Stock, Secretari General de l'organització interpolicial, afirma que una vegada el conflicte acabi, una onada d'armeria lleugera i pesada envairà els mercats internacionals i recomana, sobretot als països exportadors d'armes, col·laborar amb les operacions de control de la Interpol. "Grups de criminals intentaran explotar aquesta situació caòtica i la disponibilitat d'armes, incloses les utilitzades pels exèrcits. Aquestes seran disponibles al mercat negre i suposaran un repte. Cap país o regió pot tractar aquest fet individualment perquè estem davant d'una operació global" afirmava Stock. Els aliats occidentals d'Ucraïna han estat remetent constantment armes d'alta tecnologia des de la invasió russa d'Ucraïna. Existeix la possibilitat que, com va passar a Afganistan, grans quantitats d'armes i equipament sofisticat siguin abandonades i caiguin en mans de grups terroristes com els talibans. Stock, afirmava a París que el conflicte d'Ucraïna ha portat a una creixuda en els robatoris de fertilitzants, productes agroquímics i gasolina. Sobre les al·legacions de blanquejos de diners per part dels oligarques russos des de les sancions internacionals Rússia i les conseqüents restriccions, el cap de la Interpol afirma que la investigació sobre aquests indicis no s'estava donant, l'organització policial internacional té una constitució que l'obliga a mantenir-se fora de l'activitat política i s'ha de mantenir neutre als esdeveniments internacionals. No obstant Stock apunta que l'única tasca amb les que es troben treballant amb Kíev, és la identificació de baixes en combat a través d'eines i programes proporcionats per la Interpol.

Larry Elliott Russia is winning the economic war - and Putin is no closer to withdrawing troops

Tot i l'increment i l'enduriment progressiu de les sancions, no hi ha cap indicati de que Rússia vagi a retirar-se d'Ucraïna. Això no és sorprenent perquè les sancions han tingut l'efecte pervers d'augmentar el cost de les exportacions de petroli i gas de Rússia, augmentant massivament la seva balança comercial i finançant el seu esforç de guerra. Durant els primers quatre mesos del 2022, Rússia pot presumir d'un superàvit per compte corrent de 96.000 milions de dòlars, més del triple del mateix període de 2021. Quan la UE va anunciar la prohibició parcial de les exportacions de petroli rus a principis de maig, el cost del petroli cru als mercats mundials va augmentar, proporcionant al Kremlin una altra inesperada pujada d'ingressos. A més, Rússia no troba cap dificultat per trobar mercats

alternatius per a la seva energia, i per exemple les seves exportacions de petroli i gas a la Xina a l'abril van augmentar més del 50% interanual. Com a resultat de la guerra, les economies occidentals s'enfronten a un període de creixement lent o negatiu i d'augment de la inflació: un retorn a l'estancament dels anys setanta. Els bancs centrals consideren que han de respondre a una inflació gairebé de dos dígits augmentant els tipus d'interès. L'atur augmentarà. D'altra banda, els problemes als quals s'enfronten els països més pobres són d'un ordre de magnitud diferent. Per a alguns d'ells, el problema no és l'estancament, sinó la fam, com a conseqüència del bloqueig del subministrament de blat dels ports del Mar Negre d'Ucraïna. Putin no es rendirà incondicionalment, i el potencial de danys col·laterals de la guerra econòmica és evident: caiguda del nivell de vida als països desenvolupats; fam, disturbis alimentaris i una crisi del deute al món en desenvolupament.

Jamie Dettmer Why African states are reluctant to pick sides on Ukraine

Al mes de març, 17 països africans es van abstenir en una votació de l'Assemblea General de les Nacions Unides que condemnava l'agressió contra Ucraïna. El nombre d'abstencions africanes podria haver estat més gran si no hagués estat per la pressió diplomàtica occidental entre bastidors que va assegurar que la majoria de països africans -28 de 54- recolzessin la resolució. Entre els països que es van abstenir hi havia Senegal, el president del qual Macky Sall ha advertit els líders europeus que la crisi alimentària és alarmant i que la narrativa de Rússia sobre qui en té la culpa corre el risc de guanyar força a l'Àfrica. Només uns dies abans, Sall ja havia advertit que els africans no volen estar alineats en aquest conflicte i que tot i que condemnen la invasió, estan treballant per una desescalada i un alto al foc. Paral·lelament, Rússia ha anat reactivant els seus llaços amb els països africans durant els últims anys, reforçant la cooperació econòmica i militar, especialment amb els països que abans van tenir relacions estretes amb la Unió Soviètica, que havia recolzat les lluites d'alliberament nacional a tot Àfrica. Ara l'ajut en matèria de seguretat ofert per Rússia inclou contractistes militars russos i especialistes en desinformació que ajuden a apuntalar governs fallits, corruptes o autoritaris. I el fet d'haver intentat posar en dubte les tàctiques i els objectius d'Occident per al continent africà està ajudant ara a guanyar força a la narrativa de Rússia sobre la guerra a Ucraïna. En efecte, per a molts líders africans, la crisi alimentària és emblemàtica de com les potències occidentals tracten el continent: parant-hi atenció quan volen o necessiten alguna cosa, descuidant-la quan no el necessiten. Paral·lelament, a mesura que les potències occidentals prometen diners per donar suport a Ucraïna, l'ajuda estrangera s'ha tornat més difícil d'assegurar per a Àfrica, on una crisi alimentària en tota regla podria deixar un nombre de víctimes més gran que Ucraïna. Els líders occidentals comencen tot just ara a intentar destacar les similituds entre la lluita d'Ucraïna per ser l'amo del seu propi destí, lliure de la interferència d'una potència imperial, amb les lluites passades de les nacions africanes i asiàtiques per lliurar-se del colonialisme. Però a no ser que Occident presenti plans pràctics ràpids per ajudar a mitigar la fam que s'està agreujant per la guerra d'Ucraïna aquesta narrativa corre el risc de fracassar i deixar via lliure al relat generat des del Kremlin.

Edward Luce The west is starting to feel Ukraine fatigue

Després d'unes primeres setmanes de guerra on l'heroica resistència d'Ucraïna impulsada per la gran ajuda militar i financera occidental va desfermar l'optimisme, el tedi comença a imposar-se, com acostuma a ser el cas en totes les guerres que s'allarguen. L'aposta de Putin podria doncs revelar-se correcta. La guerra s'està lluitant a dos nivells: sobre el terreny a Ucraïna i en la batalla informativa pel control de la narrativa global. Ambdós nivells han entrat en un període de desgast. Pel que fa a la guerra real, el Pla A de Rússia va quedar fet miques a les primeres setmanes i va provocar la seva humiliant retirada dels suburbis de Kíev. Ara està intentant executar el seu Pla B més modest, que és apoderar-se del Donbàs i assegurar-se un corredor terrestre cap a Crimea. L'autor argumenta que la guerra de la informació donarà forma al que passa sobre el terreny. En aquest sentit, Occident i Ucraïna poden acabar sent víctimes del seu propi èxit. Gran part dels mitjans de comunicació occidentals han optat per ignorar tot el que diuen els russos i es basen molt en dades i relats generats a Ucraïna. Atesa la foscor de la propaganda russa, això és comprensible. Però aquesta tria selectiva té dos efectes secundaris. El primer és la complaença. La sensació generalitzada de desfeta russa ha alimentat l'expectativa d'una derrota que només semblava qüestió de temps. El segon efecte secundari és retorn de les democràcies a la seva quotidiana. A mesura que la por a Putin s'ha reduït, la voluntat combativa d'Occident ha començat a desaparèixer. El polèmic antic secretari de Defensa dels EUA, Donald Rumsfeld, va diferenciar entre la resposta de la "vella Europa" i la "nova Europa" a la guerra de l'Iraq. Aquesta divisió continua sent evident amb l'estat d'ànim públic a Itàlia, França i Alemanya que divergeixen dels països com Polònia.

Matthieu Grandpierron & Éric Pomès La crise en Ukraine entre réforme et changement de l'ordre international

Des de la caiguda de l'URSS, la dimensió política de les institucions internacionals ha quedat una mica enfosquida a causa d'un enfocament essencialment tècnic i normatiu de l'ordre internacional a través dels temes de la governança i l'estat de dret. Els autors consideren que el conflicte ucraïnès ha de ser una oportunitat per dur a terme una reflexió en profunditat sobre el funcionament de l'escena internacional. Per institucions internacionals, entenen el conjunt relativament estable de normes i regles formals i informals que constitueixen regulacions i procediments àmpliament reconeguts que es relacionen amb el sistema internacional, els actors del sistema (inclosos els estats i els no estats) i les seves activitats (comportaments, cooperació, competència). Així, les institucions internacionals inclouen tres dimensions. En la seva dimensió normativa, fan referència al dret internacional. En la seva dimensió relacional, es relacionen amb l'estructura institucional d'interaccions entre actors, especialment a través d'organitzacions internacionals. En la seva dimensió organitzativa o de poder, reflecteixen el tipus d'ordre internacional que regeix l'escena internacional. La invasió russa porta els autors a plantejar quines podrien ser les conseqüències de la crisi ucraïnesa des del 2014 sobre les institucions internacionals en la seva dimensió organitzativa o de poder. Al seu entendre, la crisi ucraïnesa, des del 2014, ha demostrat que, contràriament a la idea

dominant, les institucions internacionals no són ni neutrals ni objectives. La selecció dels fets, la seva lectura, l'elecció de les interpretacions conservades donen lloc a posicions jurídiques que podrien ser diferents si aquestes tries haguessin estat diferents. No obstant això, la reflexió sobre aquest tema es veu dificultada per l'afirmació que el món ha entrat en una nova Guerra Freda. Des d'un punt de vista molt restrictiu, la paraula evoca, a Occident, una batalla global contra el comunisme. En altres llocs, simbolitza més aviat el desig d'occidentalitzar el món. Viurà el segle XXI una nova Guerra Freda? L'addició de "nou" a l'expressió Guerra Freda es pot entendre bé com un retorn a l'antiga Guerra Freda o com la creació d'un nou tipus de Guerra Freda les característiques de la qual poden diferir més o menys de les de l'antiga. Sense resoldre aquest debat, l'expressió es refereix en tots els casos tant a l'anàlisi de l'arquitectura de l'ordre internacional com a una manera de caracteritzar la política de l'altre camp.

Ana Pouvreau Reconstruction de l'Ukraine: l'aide financière occidentale face au trou noir de la corruption

Des de l'inici de la invasió russa, els estats i les institucions internacionals competeixen n l'anunci de sumes colossals dedicades a la reconstrucció d'Ucraïna en el marc d'un nou Pla Marshall per a Ucraïna. Tanmateix, el flagell de la corrupció endèmica, que ha afectat les perspectives de desenvolupament del país des de la seva independència el 1991, planteja interrogants sobre l'alt risc que aquesta ajuda financera massiva es desviï cap a individus corruptes i poderoses xarxes criminals. Poc abans de la guerra, tant la comunitat internacional com la ciutadania ucraïnesa, va ser unànime en la seva condemna de la corrupció al país. L'any 2020, segons l'ONG Transparency International, Ucraïna compartia el mateix índex de percepció de la corrupció que Zàmbia o Sierra Leone. Per la seva banda, el 2021, el Tribunal de Comptes Europeu (TCE), que vol ser el guardià de les finances de la UE, va deplorar, en un informe titulat Reducció de la gran corrupció a Ucraïna, que l'acció de la UE per a la reforma a Ucraïna ha estat ineficaç per combatre aquest flagell. L'informe assenyala que cada any es perden desenes de milers de milions d'euros a causa de la corrupció, els fluxos financers il·lícits i el blanqueig de diners. També adverteix que és evident que aquesta xacra era endèmica, la qual cosa té com a efecte obstaculitzar la competència i el creixement i socavar el procés democràtic del país. El TCC també adverteix de les connexions entre oligarques, alts funcionaris, líders polítics, el sistema judicial i les empreses públiques i lamenta el fracàs de la UE per desenvolupar una autèntica estratègia dirigida a combatre la gran corrupció. Així, sense cap garantia que els fons alliberats s'utilitzaran com es pretén, Occident, a més de l'ajuda militar massiva que proporcionen a Ucraïna, li ha concedit una ajuda financera mai vista des de la Segona Guerra Mundial: els Estats Units (40.000 milions de dòlars, més que el PIB del Camerun); el G7 (19.800 milions de dòlars); la UE (10.000 milions per als refugiats l'abril de 2022 i 6.000 milions d'euros per a ajuda a la reconstrucció el maig de 2022); França (300 milions d'euros); el FMI (1.400 milions d'ajuda d'emergència). El 18 de maig de 2022, la presidenta de la Comissió Europea, Ursula Von Der Leyen, va anunciar el seu pla per demanar préstecs conjuntament als estats de la UE, inspirat en el pla de recuperació post-COVID, per finançar la reconstrucció d'Ucraïna i l'establiment d'un nou instrument financer anomenat RebuildUkraine, recolzat pel pressupost europeu. En darrer terme, els fons

colossals posats a disposició d'Ucraïna pels líders occidentals desafiant la corrupció desenfrenada que hi existeix des de fa diverses dècades, té l'efecte de reforçar la posició de certs oligarques que, tanmateix, són responsables de la fallida del país, així com la de les xarxes criminals, posant així en perill permanent el futur del poble ucraïnès.

Andrew Exum Western Support for Ukraine Has Peaked

El suport dels Estats Units, països europeus i l'OTAN per armar i ajudar a l'exèrcit ucraïnès en la seva guerra contra la Rússia de Putin està arribant al seu final per culpa de les possibles rescissions econòmiques que patirà gran part d'Occident. En contrast amb la Guerra d'Hivern (1939-1940) en què la Unió Soviètica va entrar en guerra contra Finlàndia, llavors Occident va atacar directament a l'URSS abans d'ajudar als soldats finlandesos. Tanmateix, en el context de guerra actual, països com Regne Unit, Estats Units, Suècia o els Països Baixos doten d'armament l'exèrcit de Zelensky amb l'objectiu no de defensar-se, sinó de matar la quantitat més gran de russos possibles. A més a més, Suècia i Finlàndia han formalitzat la seva entrada a l'OTAN quan es resolgui el problema amb Turquia i els kurds. En l'ofensiva militar de Rússia a Geòrgia l'any 2018 i a la Península de Crimea i el Donbàs l'any 2014, els països europeus no van prendre cap acció contra Rússia. Ara, en canvi, la seva cooperació i suport a Ucraïna és encomiable. Ucraïna continua pressionant als seus aliats demanant armes. Ara la finalitat de Zelensky no és defensar-se contra Putin, sinó de reconquerir les terres que els russos els hi ha pres. No obstant això, l'administració Biden és reticent a aquesta demanda i no és probable que altres estats europeus s'avancin als nord-americans. Una de les raons principals d'aquesta reticència és que els costos econòmics de la guerra comencen a preocupar als polítics nord-americans i europeus. La inflació de l'Eurozona ha arribat al 8,1% aquest any i els Estats Units es troba en una inflació màxima en quatre dècades. Les recents eleccions a Colòmbia, França, Austràlia o Alemanya il·lustren la tendència de l'electorat cap al populisme i no pas la política més tradicional i conservadora. Putin notará les creixents fissures entre Ucraïna i Occident i s'alegrará, però les sancions contra el seu país han minvat moltíssim la seva maniobra estratègica. Per altra banda, Ucraïna necessita una treva a principis de la tardor, per tal d'endurir les seves defenses a l'est i restaurar les seves unitats militars esgotades. Tot això en un conflicte que està lluny de veure el seu final.

Aisha Majid How Russia has increased its oil exports to Asia

La guerra de Rússia contra Ucraïna sembla estar reconfigurant els mercats mundials del petroli. El seguiment de dades suggereix que la proporció de petroli cru rus enviat a països asiàtics ha augmentat des de la invasió, ja que les importacions europees han caigut. L'últim trimestre del 2021, aproximadament el 95% del petroli rus exportat a través d'aigües territorials europees a través del mar Àrtic, Bàltic i Negre es va quedar a Europa. A l'abril i maig d'aquest any, però, aquest percentatge es va reduir fins al 59%, segons la consultora Vortexa, i en canvi, una proporció creixent d'enviaments acaben a l'Índia i la Xina. Segons el think tank [Center for Research on Energy and Clean Air](#), Rússia ha exportat més de 30.000 milions d'euros de petroli als països de la UE des de l'inici de la invasió, tres

vegades el valor de les seves exportacions de petroli a la Xina en el mateix període. No obstant això, Rússia pot mitigar els pitjors efectes d'una prohibició del petroli de la UE reorientant-se als clients xinesos i indis. Les sancions europees i nord-americanes han portat a Rússia a mirar cada cop més als compradors asiàtics que, segons sembla, compren el petroli a preus reduïts.

Catalunya, Espanya, Europa

Marc Sanjaume Las lecciones de Quebec para el soberanismo europeo

El proper mes d'octubre la província canadenc de majoria francòfona del Quebec celebrarà uns comicis històrics per triar l'Assemblea Nacional. Els sondejos pronostiquen dos fets connectats entre si: una victòria aclaparadora del nacionalisme autonomista conservador liderat per l'actual primer ministre François Legault i la desaparició del Partit Quebequès (PQ), que es convertiria en una organització extraparlamentària mig segle després de la seva fundació el 1968. Sanjaume apunta que malgrat el més que probable extraparlamentarisme a què sembla abocat, el PQ ha aconseguit diversos objectius històrics del sobiranisme quebequès. En el pla institucional, resulta innegable que el Quebec ha aconseguit cotes d'autogovern molt notables des de l'articulació política del moviment sobiranista als anys 60 tant a l'oficialitat de la llengua francesa, el model d'escolarització d'immersió en francès (importat a Catalunya el 1983), un sistema de pensions propi, la selecció de la majoria de demandes d'immigració i asil, una notable xarxa de representació exterior amb representació pròpia a la UNESCO, una llei de referèndums provincial, asimetries institucionals diverses i un grau de desenvolupament territorial i energètic singular mitjançant institucions i empreses provincials. Les causes del declivi del PQ són múltiples i obeeixen a factors externs i interns. En primer lloc, l'aposta pel referèndum sobre la independència, un model estratègic després exportat als sobiranismes europeus, no va donar el resultat esperat. En segon lloc, la derrota del 1995 va ser especialment dura i va marcar un punt d'inflexió per al PQ que va mantenir la capacitat de governar la província, però la seva evolució ideològica va anar virant cap a aspectes lligats a la identitat més que al projecte progressista del passat. Finalment, el declivi del PQ no ha comportat recuperar el projecte independentista per part d'altres formacions. En resum, no es pot avaluar el sobiranisme quebequès de les darreres cinc dècades de manera maniquea. Quebec és avui una nació que simplement no existiria tal com la coneixem sense el profund impacte del PQ. No es tracta, per tant, de rebutjar l'experiència quebequesa pels seus fracassos, de la mateixa manera que al seu dia es van abraçar els seus èxits en matèria de política lingüística, acomodació federal o política exterior, sinó de comprendre'n l'evolució global i treure'n les conclusions que es considerin oportunes. Per als sobiranismes d'arreu del món, el Quebec pot continuar sent un referent, i sí, també en aquells aspectes que aviat podrien significar el final d'una època.

Helen Thompson Why unionism needs the monarchy

La corona, sota el domini d'Isabel II d'Anglaterra, i l'exèrcit són els pilars fonamentals per als quals encara perdura la identitat nacional britànica o Britishness. La relació històrica entre Anglaterra i altres estats de Regne Unit, sobretot Escòcia, deixa entreveure les diferències dels països de la Unió. Quan Isabel II va accedir al tron l'any 1952, els escocesos van preguntar-se el perquè d'Isabel II, si mai havia regnat a Escòcia una Isabel I (Isabel I va regnar sobre Anglaterra, Gal·les i Irlanda i la unió monàrquica amb Escòcia va començar quan aquesta va morir l'any 1603 i el seu cosí James Stuart va esdevenir rei). Aquest no va ser el primer problema en el nomenament de reis a Gran Bretanya i la seva successió: Jaume VI a Escòcia es va convertir en Jaume I a Anglaterra, l'any 1689, William i Mary van esdevenir reis d'Escòcia i Anglaterra per separat, Guillem III d'Anglaterra era Guillem II a Escòcia i el príncep de Gal·les va convertir-se en Eduard VII ignorant que cap Eduard havia regnat Escòcia ni Irlanda. No obstant això, la unió monàrquica ha estat fonamental per a la unió parlamentària anglo-escocesa. Els orígens de la unió monàrquica es remunten en una crisi de guerra entre 1704 i 1706, mentre que la unió parlamentària va ser segura l'any 1746, quan la rebel·lió jacobita va ser sufocada. Així i tot, amb el referèndum d'independència escocès i la gestió del país de Boris Johnson, la unió parlamentària s'ha anat a poc a poc fragmentant, però la unió monàrquica perdura. Des que Isabel II va accedir al tron, un nombre creixent de persones s'han identificat com a escocesos, anglesos o gal·lesos en lloc de britànics. No obstant això, el Partit Conservador d'Escòcia (SNP) ha reconegut històricament la distinció de la unió monàrquica i parlamentària. Tanmateix, l'SNP mai s'ha compromès a trencar la unió monàrquica, ja que, en paraules del seu president Alex Salmond, té "una profunda ressonància històrica a Escòcia". Simbòlicament, la unió monàrquica de Gran Bretanya es representa millor en els conflictes històrics dels quals va sorgir, com el Diumenge de Record, que inclou una cançó rebel irlandesa i una melodia jacobita.

Eline Schaart Denmark votes to scrap EU defense opt-out

Dinamarca va votar de manera aclaparadora a finals de maig a favor de la integració a la política de seguretat i defensa la UE en un referèndum històric desencadenat per la guerra de Rússia a Ucraïna on gairebé el 67% va votar a favor. La decisió va comptar amb el suport del govern socialdemòcrata i de nou partits més i només tres partits van quedar fora del consens, dos a l'extrema dreta i un a l'extrema esquerra. La mesura suposa una ruptura de l'històric escepticisme danès respecte una major integració europea. Tot i que Dinamarca és un gran defensor del mercat únic i d'una major cooperació econòmica, el país sempre s'havia mostrat molt escèptic pel que fa a la presa de decisions de la UE, votant en dos referèndums anteriors per mantenir en vigor l'exclusió sobre la moneda única, la justícia i afers interiors. Aquesta decisió significa que Dinamarca podrà participar en operacions militars conjuntes de la UE i cooperar en el desenvolupament i l'adquisició de capacitats militars dins de la UE. Encara no està clar en quina de les set missions militars de la UE en curs participarà Dinamarca. Però, durant la campanya electoral, diversos partits que han donat suport al Sí van assenyalar la missió de manteniment de la pau a

Bòsnia i Hercegovina i la missió contra la pirateria a la costa de Somàlia com a missions a les quals Dinamarca podria participar. A banda del referèndum, el govern i els principals partits parlamentaris també han acordat augmentar el pressupost de defensa de Dinamarca fins al 2 per cent del PIB l'any 2033, en línia amb l'objectiu de despesa de l'OTAN.

William Nattrass The Czech and Hungarian fondness for emergency powers

El primer ministre hongarès, Viktor Orbán, ha provocat una altra tempesta política, anunciant l'estat d'emergència al seu país per la guerra d'Ucraïna, al·legant que posa en perill la seguretat física i amenaça la seguretat energètica i financera de l'economia i les famílies. Però Hongria no és l'únic país que confia en poders especials. L'estat d'emergència declarat a la República Txeca a principis de març a causa de la crisi dels refugiats d'Ucraïna també s'acaba de prorrogar almenys fins a finals de juny. I la gran afició d'ambdós països en decretar poders especials no només s'ha tornat cada cop més desconcertant, sinó que representa un risc important per als seus governs. L'endemà d'imposar l'estat d'emergència, Orbán va introduir una sèrie de mesures d'austeritat, que obligaven als bancs, asseguradores, companyies energètiques i altres grans empreses a pagar un nou impost sobre els beneficis addicionals obtinguts per l'augment dels tipus d'interès i els preus més alts. Aquests ingressos addicionals estan destinats a reduir els costos dels consumidors i proporcionar finançament addicional per a l'exèrcit hongarès. Curiosament, l'endemà que Hongria anunciés la seva nova taxa, el líder de l'oposició txeca, Andrej Babiš, va exigir de la mateixa manera que els dividends de la companyia energètica més gran de la República Txeca, es distribuïssin a les petites empreses del país. En les seves decisions, ambdós governs subratllen la rapidesa d'actuació que els atorguen els seus poders d'emergència. Els funcionaris txecs afirmen que l'estat d'emergència permet una coordinació més flexible i ràpida de les activitats de les autoritats. I mentre justificava el nou estat d'emergència, el portaveu del govern hongarès, Zoltán Kovács, va assenyalar la rapidesa atorgada per l'ordenament jurídic especial durant la pandèmia. Ambdós casos revelen un afany inquietant per adoptar poders d'emergència en qualsevol circumstància que exerceixi —o s'espera que exerceixi— una pressió important sobre els recursos i la infraestructura pública. Però lluny de justificar la suspensió dels procediments democràtics habituals, aquestes situacions comporten que els *checks-and-balances* d'una societat democràtica en funcionament siguin més importants que mai.

Jasmin Mujanović The U.K.'s Bold Bosnia Policy Slaps Down Russian-Backed Separatists

L'article considera que la visita de la secretària d'Afers Exteriors del Regne Unit, Liz Truss, a Sarajevo a finals de maig constitueix un esdeveniment històric en la política dels Balcans occidentals contemporanis i que representa la culminació d'una campanya silenciosa del Regne Unit per reforçar la posició de Londres a la regió. Arran de la invasió d'Ucraïna, el Regne Unit creu considera que la sobirania i la integritat territorial de Bòsnia i Hercegovina són la clau per a l'estabilitat de la regió. La centralitat de Bòsnia i

Hercegovina en la visió del govern de Johnson sobre els Balcans occidentals és notable. Arran d'una llarga crisi alimentada pel lideratge nacionalista a la República Srpska, una de les dues unitats administratives que formen l'estat bosnià de postguerra, el govern i el Parlament del Regne Unit han dut a terme una sèrie d'iniciatives diplomàtiques i polítiques importants. que han establert el Regne Unit com la potència estrangera més important de la regió. I pràcticament la totalitat d'aquest compromís s'ha centrat a reforçar l'estabilitat política i les capacitats de seguretat del govern de Sarajevo contra les aspiracions separatistes del règim de Milorad Dodik a la República Srpska. D'altra banda, l'assistència britànica per modernitzar l'arsenal de les forces armades de Bòsnia i les seves capacitats d'interoperabilitat amb l'OTAN és fonamental atès que per a Bòsnia, no hi ha una preocupació més existencial de política exterior que l'adhesió a l'OTAN. Paral·lelament, el Regne Unit també podria replicar amb Bòsnia els pactes de seguretat que ha fet recentment amb Polònia i Ucraïna i amb Suècia i Finlàndia. En darrer terme, l'autor considera que els dubtes que poguessin haver existit sobre la rellevància del Regne Unit en els afers internacionals després del Brexit s'han esvaït gràcies als seus compromisos contundents a l'Europa de l'Est. A Bòsnia, aquest compromís pot resultar fonamental per posicionar el Regne Unit com a factor decisiu per prevenir la propera crisi de seguretat important del continent.

Knar Khudoyan The 'revolution of millionaires' in Armenia is turning increasingly tense

Durant el mes de maig, diferents protestes van començar a organitzar-se arreu el territori d'Armènia. Aquestes van iniciar-se quan els dos partits de l'oposició, liderats per antics presidents del país Robert Kocharyan i Serzh Sargsyan, abandonen el parlament i prenen els carrers el 27 d'abril en contra de les negociacions obertes per Nikol Pashinyan, primer ministre del país, amb Azerbaidjan i una possible obertura de la frontera amb Turquia. Els líders de les protestes ja havien avisat al públic general de l'amenaça a la seguretat del país que suposava Pashinyan. Aquest, si no era desbancat del seu càrrec, vendria el territori de Karabakh i el seu dret a l'autodeterminació d'Azerbaidjan, això sumat a l'acceptació de la negació turca del Genocidi Armeni com a part de la normalització en les relacions regionals amb Ankara. L'actual onada de protestes té un fort impuls agressiu que no es veia al país des de feia dècades, intentant fer fora a Pashinyan del poder, els ciutadans utilitzen la desobediència civil, entrant en edificis governamentals o bloquejant el tràfic de les principals ciutats. Després d'un mes sencer de protestes i disturbis els participants en la revolta popular continuen creixent, amb 50.000 ciutadans sent part del moviment contra el primer ministre del país. La policia local ha detingut entre 200 i 400 civils sota càrrecs de desobediència del ordre legal, molts dels detinguts són alliberats en hores. Darrere de l'agressivitat de la revolta es troba un element clau de classe. Les marxes a les ciutats són liderades per persones adinerades i d'alt estatus, antics líders del Partit Republicà d'Armènia, que va ser expulsat del poder a la revolució de 2018. Aquests antics membres volen tornar a la llei de l'antic règim armeni on una classe social privilegiada subordinava a l'altra a través de la violència. Molts ciutadans no participants en la revolta veuen a la massa protestant com "gàngsters" i "saquejadors del sector públic", no creuen que el seu sentiment patriòtic sigui sincer això els porta a no voler relacionar-se amb aquesta nova

“revolució de milionaris”.

Giorgi Khelashvili & Nikoloz Samkharadze Georgia should become a candidate for EU membership

Recentment, el Centre d'Estudis de Política Europea (CEPS) ha publicat dos estudis separats sobre la possible adhesió d'Ucraïna i Moldàvia a la Unió Europea. Tanmateix, amb la sol·licitud d'ingrés de Geòrgia, el CEPS va redactar tan sols un article d'opinió decebedor, ple d'inexactituds i contradiccions on s'afirma que l'aposta del país a la Unió Europea és dubtosa. Tanmateix, els autors afirmen que la implementació de Geòrgia de l'Acord d'Associació (AA) i de la Zona de Lliure Comerç Profunda i Integral (DCFTA) ha estat impressionant, havent superat no només a Ucraïna i Moldàvia, sinó també alguns països candidats dels Balcans Occidentals. A més a més, Moldàvia ha eliminat sobre manera la corrupció, fet que l'estudi del CEPS de l'any passat estava d'acord. No obstant això, la denegació de l'adhesió de Geòrgia a la Unió Europea es deu a la metodologia confusa de l'article. Mentre que a l'inici de la investigació es lloa el rendiment del país en reformes de tots els àmbits, la resta del text desataca arguments d'esdeveniments dels últims anys per a invalidar l'adhesió. Un exemple és el sabotatge no provocat i injustificat de l'oposició del Parlament de Geòrgia i el seu desafiament a la llei que creà un conflicte polític en plena pandèmia de la Covid-19. De l'anàlisi s'ometen els èxits del país, com el nou sistema constitucional reequilibrat cap a més control i equilibri, la millora de la llibertat d'expressió i la llibertat de mitjans de comunicació, l'entorn polític pluralista i la confiança més gran en el sistema judicial. La conclusió dels autors de l'article és que els assoliments de Geòrgia són tecnocràtics, mentre que l'entorn polític està imbuït en un retrocés democràtic. No obstant això, la resiliència democràtica georgiana s'ha vist reflectida en la capacitat de l'Estat per fer front a la turbulència política de les eleccions del 2020, la gestió de la pandèmia de la Covid-19 i, més recentment, la seva resposta a la invasió russa. Geòrgia ha hagut de demostrar també les seves bases democràtiques amb la invasió russa que van patir als anys noranta i l'any 2008. El govern de Geòrgia va fer de l'adhesió a la Unió Europea com el seu reclam de campanya a l'estiu de 2020 i va guanyar les eleccions gràcies al 80% de la població que hi estava d'acord.

Léo Blaise Fontfrède Frontex, une administration décriée dans la tourmente

Els tràgics esdeveniments del 2015 -quan la UE va conèixer la pitjor crisi migratòria del segle XXI al continent- van provocar una profunda reforma de l'Agència Europea de Vigilància de Fronteres i Costes, més coneguda com a Frontex, encarregada de la cooperació operativa a les fronteres exteriors dels països membres de la UE. El seu mandat és ajudar els estats membres a controlar millor el seu tram de fronteres exteriors i combatre eficaçment la immigració irregular i la delinqüència transfronterera. L'autor assenyala que la tendència actual és l'externalització tant del control de les fronteres exteriors de la Unió com dels fluxos migratoris, és a dir, que hi ha, per part de la UE, la voluntat de donar als països del Sud una responsabilitat cada cop més gran en la gestió i

control de les fronteres dels països del Nord. Per implementar aquestes polítiques, la UE va dur a terme una reorganització de Frontex els anys 2016 i 2019, transformant l'agència en un cos europeu de guàrdies de fronteres i costes. Aquesta reestructuració ha comportat un augment del pressupost de l'agència, de 19 milions d'euros el 2004 als 758 milions el 2022 així com un increment de la seva plantilla ja que Frontex podrà comptar aquí amb un cos de 10.000 agents a finals del 2027.

The Economist Squabbling in unison

Malgrat les baralles entre països de la Unió Europea, de moment la unitat de l'organització contra la guerra rus-ucraïnesa encara aguanta. Tradicionalment, les pugnes intraeuropees sempre han estat conduïdes pels Estats Units, que es queixen de pagar rescats i paquets altament costosos mentre que els països del sud són més propensos a gastar sense límits. No obstant això, amb l'inici de la invasió russa a Ucraïna, la principal fissura ha estat entre els països de l'est contra els de l'oest. Polònia sobretot i els països bàltics temen que qualsevol desenllaç de la guerra que no sigui una derrota inequívoca de Putin animarà a aquest a envair-los a ells. Segons aquests països, els tres líders europeus (Emmanuel Macron a França, Olaf Scholz a Alemanya i Mario Dragui a Itàlia) prefereixen no prendre cap decisió precipitada contra Rússia i no tenen problemes en conversar amb Putin. Alemanya va prometre lliurar armes a l'exèrcit de Zelensky, però encara no ho ha complert. Macron, per la seva banda, ha enviat un exèrcit avançat a Ucraïna, però reitera que Rússia no ha de ser humiliada per la Unió Europea. Mario Dragui va demanar sancions més dures contra les seves exportacions de béns de luxe a Rússia, però s'ha ignorat. A més a més, aquests tres líders demanen esporàdicament un alto el foc a Ucraïna, decisió que els països orientals coincideixen en el fet que és contraproduent i permetria a l'exèrcit de Putin reagrupar-se i atacar amb més força. Finalment, cap d'aquests líders ha visitat Kíev i només el primer ministre italià pressiona obertament l'adhesió d'Ucraïna a la Unió Europea. Tanmateix, l'organització sembla estar més unida que mai. En la seva última reunió el passat 30 de maig, la quarta des que va iniciar la guerra, els líders europeus van acordar sancions més dures contra Rússia, com l'embargament a la majoria d'importacions de petroli cru rus. També van destinar-se nou mil milions d'euros per a l'exèrcit ucraïnès.

Democràcia, diversitat i cultura

Zac Gershberg & Sean Illing The Democratic Paradox

L'assalt al Capitoli del 6 de gener de l'any passat per partidaris de Donald Trump que posaven en dubte la legitimitat del resultat de les eleccions presidencials, va posar de manifest la imminent ruptura del sistema democràtic. Els Estats Units va afegir-se a una llista d'atemptats de cop d'estat compartida per Atenes, Roma, França, Espanya i el Perú. La democràcia és un entorn de comunicació lliure i obert que, gràcies a aquesta obertura, convida a l'explotació i la subversió des de dins. La llibertat d'expressió és precisament el gran perill de la democràcia. Molta gent encara manté que el sistema democràtic és el qual els ciutadans comuns tenen preferències sobre el que ha de fer el govern i voten pels líders

que creuen que portaran a terme aquestes preferències. El resultat és un govern que serveix a la majoria dins d'una cultura de regles i normes que privilegia els drets de les minories, respecta l'estat de dret i veu amb bons ulls les transicions de poder. Tanmateix, aquesta definició no és la de democràcia, sinó la de liberalisme. La democràcia encara ofereix llibertat d'expressió i la possibilitat d'enfrontar-se al poder en totes les seves formes. Els grecs antics, com a creadors de la democràcia, van entendre aquests perills i van posar de manifest el problema. No obstant això, amb l'evolució tecnològica (premsa, ràdio i televisió) i la transformació digital (xarxes socials) aquests perills han esdevingut amenaces reals per al sistema actual. La premsa va ser la primera eina que qüestionava els governs democràtics i era àmpliament difosa per la ciutadania. Posteriorment, s'hi va sumar el telègraf, que permetia una comunicació molt més immediata. Finalment, la ràdio i la televisió van ser les tecnologies que van sumar-s'hi a aquesta necessitat de donar una opinió obertament, criticar i que fos compartida per centenars de milers de ciutadans. No obstant això, van ser les xarxes socials les que van canviar el paradigma per complet: ara un ciutadà normal i corrent era capaç d'expressar les seves opinions en un lloc públic i ser llegit per milers d'altres usuaris. Fins i tot els polítics del mateix sistema democràtic poden parlar directament amb la ciutadania a través de les xarxes socials, sense passar pel filtre de la premsa, la ràdio o la televisió. Tot això, en molts casos, s'ha traduït com una subversió de l'estat democràtic per part de la ciutadania i l'establiment de règims autoritaris, com a Rússia, Hongria o Polònia. Ara és el moment de la història on precisament els polítics s'enfronten al veritable poder de la democràcia, un espai on tothom pot opinar. El dubte està en si les institucions democràtiques actuals seran capaces d'aguantar tota aquesta pressió.

Yana Gorokhovskaia & Isabel Linzer The Long Arm of Authoritarianism

La repressió transnacional, és a dir, la cerca, captura i extradició de dissidents civils o polítics d'un país determinat que es troba en un país estranger, està augmentant dràsticament gràcies a la cooperació dels estats dictatorials o autocràtics. Segons un informe de Freedom House, una organització no partidista de defensa de la democràcia, els espais segurs per als dissidents s'estan reduint ràpidament i afirma que la col·laboració entre països autoritaris és cada vegada més estreta. L'any 2021, la gran majoria d'incidents de repressió transnacional (74%) van ser comesos per governs autoritaris al territori d'altres estats autoritaris, un 16% més que la mitjana entre 2014 i 2020. Vladímir Putin i el president bielorús Alexander Lukashenko col·laboren estretament en la persecució de dissidents del règim autoritari de Bielorússia. L'abril de 2021, les autoritats russes van segrestar dos homes bielorrussos, que tenien vincles amb l'oposició bielorussa, a un hotel de Moscou i els van lliurar a les autoritats del país veí i van extradir-los. Ambdós s'enfronten ara a càrrecs per planificar un suposat cop d'estat contra Lukashenko. Izzat Amon, activista dels drets humans que ajudava als immigrants d'Àsia Central a trobar feina i papers a Rússia, va ser capturat per autoritats russes i entregat al seu país d'origen, Tadjikistan. El març de 2021 va ser condemnat a nou anys de presó per acusacions dubtoses de frau. El mateix va succeir amb un altre activista del Turkmenistan a Rússia, qui va desaparèixer l'octubre de 2021. Però Rússia no és l'únic país autocràtic amb aquests objectius de

col·laboració. El novembre de 2021, Tailàndia va repatriar il·legalment activistes de l'oposició de Cambodja. Al maig, el govern dels Emirats Àrabs Units va detenir una activista xinesa a Dubai. Turquia, per exemple, l'any 2021 va amenaçar grups de persones uigurs i van ser deportades a la Xina. Aquest problema creixent troba les seves bases en les polítiques cada cop més restrictives de l'Europa democràtica per acceptar a immigrants i concedir asil a dissidents que el necessiten. El 2016, la Unió Europea va signar un acord amb Turquia per evitar que els sol·licitants d'asil arribessin a Europa a través de Grècia. Un altre exemple és el del Regne Unit, una política d'asil anunciada aquest mes d'abril d'extradir els sol·licitants d'asil de Ruanda que arribin al país per mitjans irregulars.

Steven Forti Budapest: la nueva meca de los ultras

Els passats 19 i 20 de maig es va celebrar a Budapest la primera trobada a Europa de la Conferència d'Acció Política Conservadora (CPAC), la convenció dels republicans nord-americans que està intentant crear franquícies per tot arreu. A la CPAC de Budapest hi havia una bona part de la crème de la crème de l'extrema dreta europea. A més d'Orbán també hi eren el president de l'FPÖ austríac, el president del Vlaams Belang flamenc, l'expresident de la República Txeca, Vaclav Klaus; el president del Rassemblement National francès, el vicesecretari de la Lega i diversos dirigents d'altres partits, com els polonesos de Polònia Solidària, aliats de Llei i Justícia. Perquè tinguem clara la centralitat de Budapest, la setmana següent s'hi va celebrar també la convenció titulada "Llibertat en joc. Construïnt i enfortint una agenda a favor de la llibertat a nivell mundial". Entre els ponents hi havia membres dels governs de Brasil, Equador, Guatemala i Eslovàquia, a més de diputats conservadors de Colòmbia, Irlanda, Àustria, Xile, Kenya, Estats Units i Espanya. Amb tot, Forti apunta les dificultats que està tenint la dreta radical per unir-se. Les diferències geopolítiques han estat el principal escull -russòfils versus atlantistes-, juntament amb les ambicions personals i les quotes de poder. A més, ara les relacions entre Varsòvia i Budapest han saltat pels aires amb la invasió russa d'Ucraïna, i el grup de Visegrad està partit en dos: d'una banda hi ha Orbán, ben relacionat amb Putin, que s'oposa a l'embargament al petroli i gas russos; a l'altre estan polonesos, txecs i eslovacs, que empenyen l'OTAN a intervenir encara més directament a Ucraïna. Ara bé, si, com sembla, el projecte d'un nou macropartit ultra a la UE ha nascut coix i té aspecte de convertir-se en un simple rentat de cara d'Identitat i Democràcia, que s'ampliaria a Orbán, la gran pregunta en clau espanyola és què vol fer Vox. Segons Forti, el que queda clar és que facin el que facin pel que fa a aliances a Brussel·les, per als d'Abascal la democràcia il·liberal d'Orbán és el model a seguir i a importar a Espanya. Per això se'n van tan freqüentment de pelegrinatge a la vora del Danubi. Per aprendre com convertir una democràcia plena en un règim híbrid, és a dir, camí a ser un autoritarisme competitiu on el pluralisme existeix només a la façana i els drets de les minories brillen per la seva absència.

Toby James & Holly Ann Garnett Elections: a global ranking rates US weakest among liberal democràcies

Un informe del think tank Electoral Integrity Report presenta una avaluació global de la

qualitat de les eleccions a tot el món en el període comprès entre 2012 al 2021, basada en prop de 500 eleccions a 170 països. L'informe revela que els Estats Units són la democràcia liberal que ocupa una posició més baixa de la llista, ja que només se situa al 15è lloc dels 29 estats d'Amèrica, per darrere de Costa Rica, Brasil, Trinitat i Tobago, i el 75è lloc en la classificació general. Pel que fa a les raons que expliquen aquest baixa resultat, els autors assenyalen que les eleccions amb resultats discutits tenen una puntuació més baixa a la classificació perquè una part clau de la democràcia rau en la transició pacífica del poder mitjançant resultats majoritàriament acceptats. En els cas dels EUA, els comentaris de Trump després de la seva desfeta van provocar que els seus partidaris assaltessin el Capitoli i van sembrar dubtes sobre la legitimitat del resultat a gran part d'Amèrica. Això il·lustra que la integritat electoral no consisteix només en dissenyar lleis, sinó que també depèn que els candidats i els partidaris actuïn de manera responsable durant tot el procés electoral. Tanmateix, els problemes amb les eleccions nord-americanes són molt més profunds i l'informe mostra que l'elaboració de les circumscripcions electorals als EUA és una de les principals deficiències, ja que tenen una llarga història de manipulació, on els districtes són establerts de manera que les poblacions que tenen més probabilitats de votar un partit polític determinat s'incloguin en una circumscripció electoral determinada. El registre de votants i les urnes és un altre problema. Alguns estats nord-americans han implementat recentment lleis que dificulten el vot, com ara exigir un document d'identitat, la qual cosa genera preocupació sobre l'efecte que això tindrà en la participació. Ja sabem que els costos, el temps i la complexitat de la realització del tràmit de DNI, juntament amb les dificultats afegides per a les persones amb una gran mobilitat residencial o situacions d'habitatge insegur, fan encara menys probable que col·lectius poc representats participin a les eleccions. En termes generals, Finlàndia, Suècia i Dinamarca encapçalen el rànquing, mentre el Cap Verd té la major qualitat d'integritat electoral d'Àfrica. Taiwan, Canadà i Nova Zelanda ocupen el primer lloc dels seus respectius continents. Finalment, la integritat electoral a Rússia ha experimentat un nou descens després de les eleccions parlamentàries del 2021. Un informe preelectoral advertia de la intimidació i la violència contra els periodistes, i que els mitjans de comunicació promouen en gran mesura les polítiques de l'actual govern. Només Bielorússia ocupa un lloc més baix a Europa.

Elin Bjarnegård & Pär Zetterberg How Autocrats Use Women's Rights to Boost Themselves

Cada cop més els governs autoritaris empen reformes d'igualtat de gènere per emmascarar i fer veure que són partidaris de la democràcia quan, en realitat, tot és una cortina de fum per legitimar encara més el seu poder. Aquesta pràctica s'anomena "rentat de gènere autocràtic" i Ruanda, per exemple, l'està fent servir. El 2016, el president ruandès Paul Kagame va rebre el premi Campió de Gènere al ser el país amb la proporció més alta d'escons legislatius femenins en la cambra parlamentària (un 61%). Tanmateix, Kagame ha estat vint anys manipulant les eleccions, coaccionant als opositors i ignorant els drets humans per mantenir-se al poder. Aquesta estratègia desvia el focus d'atenció dels opositors i crítics del govern i situa en un bon lloc al país a ulls internacionals. Dels 75 països que han adoptat lleis basades en la igualtat de gènere, aproximadament dos terços (51 països) no són democràtics. Aquesta pràctica permet als governs autoritaris legitimar-

se en grups específics, com l'oposició política, la societat civil o els mateixos ciutadans. Un exemple és el de Singapur, on el governant del Partit d'Acció Popular (PAP) va augmentar la mida i el nombre de circumscripcions de representació de grups per permetre que hi hagi més dones candidates al partit. No obstant això, aquestes circumscripcions generalment representen escons assegurats pel partit i, per tant, a l'augmentar la seva mida i nombre no perden electors. Un altre exemple és el Camerun. L'any 1995, el president autoritari Paul Biya va crear un ministeri d'afers de la dona i un comitè dedicat a la promoció d'aquestes. Els actors internacionals van veure això amb molt bons ulls i el Camerun va rebre una ajuda de 19.000 milions de dòlars fins el dia d'avui. Tristament, aquest ministeri no tenia cap pes al govern i el comitè tan sols es va reunir quatre vegades en dotze anys. Finalment, trobem l'Aràbia Saudita i el príncep hereu Mohammed bin Salman, qui el 2018 va retirar la prohibició de conduir a les dones. Amb aquesta decisió va acontentar la ciutadania, però va empresonar activistes pels drets de les dones i fins i tot aquelles que demanaven el dret a conduir.

Economia, benestar i igualtat

Howard W. French The Clearest Path to Global Prosperity

L'autor argumenta que probablement no hi ha manera més rellevant d'augmentar la prosperitat humana tant a les societats receptores com a les que generen grans fluxos de població que disminuir significativament les restriccions a la migració internacional. Durant l'última dècada aproximadament, aquestes nocions s'han avançat poc a poc des de la perifèria dels estudis econòmics, on els efectes de la migració han rebut tradicionalment relativament poca atenció, fins al corrent principal, amb organitzacions com l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic i grups de reflexió políticament tan variats com els instituts Cato i Aspen, que destaquen la importància d'una migració més lliure per al creixement. Afirmar que la raó per la qual fins i tot molts polítics progressistes es resisteixen a apostar per una immigració més oberta és que les actituds nativistes als Estats Units i altres països es basen en mites poderosament seductors. El principal és que els individus no blancs són menys capaços d'assimilar-se a la societat nord-americana i menys capaços de contribuir econòmicament que els anomenats nord-americans d'origen europeu. Molts ja reconeixen la voluntat dels migrants dels països pobres d'esforçar-se en arribar als països rics per millorar la seva sort. La possibilitat mateixa d'emigrar, però, pot produir aquest efecte a una escala encara més gran dins de les mateixes societats pobres perquè no tots els habitants dels països en desenvolupament que somien amb construir noves vides en societats més riques, abandonen finalment els seus països d'origen. Tanmateix, la mateixa existència de l'emigració com a opció els estimula a augmentar l'estoc de capital humà a casa seva. En mantenir la porta tan estretament tancada, els països rics del món no només s'allunyen del creixement i la renovació, sinó que també fan miques milers de milions de somnis en països les economies domèstiques dels quals donen pocs motius per a l'esperança. En definitiva, apartar el debat sobre les migracions no és un camí cap a una governança més eficaç; és una manera segura d'alimentar el ressentiment.

Andrew Watt Recovery and Resilience: stop-gap or sea-change?

Amb l'arribada de la pandèmia de la Covid-19 a Europa la primavera de 2020, la Unió Europea va suspendre les lleis fiscals i d'ajuts estatals, el Banc Central Europeu (BCE) va posar en marxa un pla d'emergència de compra de bons, va iniciar-se el programa SURE per refinançar els programes nacionals i va ampliar-se el Mecanisme Europeu d'Estabilitat. No obstant això, tots els estats membres eren conscients que totes aquestes mesures no eren suficients i que calia posar en marxa un programa de suport a mitjà termini per no repetir la crisi financera de la dècada del 2010. El juliol de 2020 els responsables polítics van llençar NextGenerationEU, que comprenia el Servei de Recuperació i Resiliència (SRR). El SRR compta, de moment, amb un pressupost de 670.000 milions d'euros, a repartir entre tots els estats membres en un període de cinc anys. És la primera vegada que s'engega un pla de recuperació per a tots els països amb una escala semblant. El SRR té un impacte econòmic substancial en els països amb menys ingressos i més afectats per la pandèmia (A Grècia, Romania, Croàcia o Itàlia les subvencions del SRR ascendeix a més del 10% del PIB anual). Aquest pla preveu inversions en béns públics de la Unió Europea, com enllaços ferroviaris o elèctrics transfronterers. Es tracta també d'un programa de suport federal per a iniciatives nacionals, però coordinat al voltant d'objectius comuns com la descarbonització o la digitalització. Fins ara, el SRR comporta un panorama encoratjador per a Europa. El 13% de l'assignació financera dels plans nacionals s'ha començat a aprovar i transferir en pagaments bianuals en aprovar les fites d'inversió i reforma (Itàlia, a mitjans d'abril, va rebre 21.000 milions d'euros, per exemple). Pel que fa al finançament, els inversors semblen interessats en la compra de bons. Gairebé un terç han sigut bons verds, per abordar les preocupacions en matèria d'ecologia, social i governança. El tipus d'interès dels bons és estable, molt més petit que els diferencials d'alguns bons nacionals. No obstant això, exceptuant Grècia i Itàlia, els altres estats membres de la Unió Europea semblen reticents a aprofitar el SRR. Espanya, per exemple, podria beneficiar-se d'uns costos d'endeutament més baixos, però segueixen a l'espera. Tot depèn en si els estats membres fan un bon ús del servei i no fan una despesa inútil. A més a més, el SRR podria servir per solucionar un dels problemes principals de la UE: hi ha un acord generalitzat de què les regles fiscals de la eurozona han de canviar per garantir que no es redueixi indegudament la inversió pública.

Le Monde Pacte de stabilité: le salutaire pragmatisme des Européens

Les normes de disciplina pressupostària a què estan subjectes els estats membres de la UE han estat suspeses fins al 2023. Aquesta nova flexibilitat atorgada per la Comissió només pot ser permanent amb la condició que els Vint-i-set es comprometin a reduir el seu deute i a aplicar les seves reformes estructurals. L'editorial del diari *Le Monde* subratlla que Europa demostra, de crisi en crisi, una autèntica capacitat d'adaptació. Aquesta decisió, que fa només uns anys semblava inimaginable, és benvinguda i reflecteix la preocupació dels decisors europeus per no agreujar les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i per afrontar-les de la manera més concertada possible. En aquest sentit,

el pragmatisme mostrat per la Comissió Europea i els Estats europeus contrasta amb els errors que s'havien acumulat durant la crisi del deute sobirà del 2009. La nova flexibilitat concedida per la Comissió, però, sembla un ajornament provisional. És cert que el Banc Central Europeu segueix alerta per donar suport al creixement, però la represa de la inflació, provocada sobretot per l'augment dels preus de l'energia, està reduint la seva capacitat de suport a l'economia real. A més, Olaf Scholz no vol sentir parlar d'un segon pla de recuperació europeu, malgrat les peticions en aquest sentit d'Emmanuel Macron i Mario Draghi, que s'ha convertit en president del Consell italià. Finalment, la bretxa d'endeutament entre països europeus continua sent un tema de preocupació que no situa França en la millor posició, ja que els tipus d'interès han tornat a pujar. Mes rere mes, Brussel·les augmenta la pressió per aconseguir reformes estructurals. El de les pensions, que promet tan difícil d'aplicar, està al capdamunt de la pila.

The Economist China is trying to protect its economy from Western pressure

La Xina de Xi Jinping està intentant encaminar-se cap a una economia autosuficient, sense dependre d'estats occidentals. Paradoxalment, aquest país és el que més s'ha beneficiat de la globalització en les últimes dècades. Actualment, la Xina és el soci comercial de mercaderies més gran en 60 països. Entre 1985 i 2015 les exportacions xineses de béns als Estats Units van augmentar un 125%. En conseqüència, el PIB per ciutadà xinès va augmentar en més d'un 8% entre 2001 i 2020. El Partit Comunista no pretén renunciar a un paper dominant en l'economia, sinó que es preocupa per la infiltració d'idees occidentals en el seu propi país. El president xinès creu que s'han tornat massa dependents de les democràcies liberals, com ara Europa i el Japó, però, sobretot, els Estats Units. Creu que una crisi financera semblant a la de 2007-2009 a Occident pugui minvar la demanda de béns de serveis xinesos. A més a més, les sancions econòmiques a Rússia han demostrat que els països occidentals podrien utilitzar el seu poder econòmic per afeblir la Xina. Xi Jinping pretén, doncs, fer-se fort en indústries que considera estratègiques, com la tecnologia i l'energia, perquè ningú pugui frustrar l'ascens de la seva economia. El segon objectiu és que la Xina depengui menys de socis occidentals potencialment hostils per al comerç i finances i en desenvolupi de nous i millors amb estats asiàtics propers. Tanmateix, en molts aspectes importants, l'impuls de la Xina per a l'autosuficiència no ha sigut el que Xi Jinping esperava. La Xina encara depèn de components estrangers per als avenços en la seva tecnologia, incloent-hi rivals geopolítics com Taiwan o democràcies occidentals. La Xina també depèn cada cop més de l'experiència estrangera. La gran majoria de sol·licituds de patents xineses són de producció pròpia, però la proporció d'estrangers ha augmentat del 4,8% al 5,9% des del 2012. Els científics de la Unió Europea, els Estats Units i el Japó són socis habituals. Finalment, el gran propòsit de la Xina és establir relacions amb altres estats asiàtics simpatitzants de les seves estratègies. No obstant això, aquests països, la majoria més pobres, per al moment no podran suplir la gran demanda de productes d'altres estats democràtics occidentals com Alemanya o els Estats Units.

Anis Chowdhury & Jomo Kwame Sundaram Las sanciones son las nuevas armas de inanición masiva

Els autors argumenten que les sancions econòmiques contra països en conflicte, una mesura de moda després de la invasió russa però que ja s'havia anat incrementant al llarg de l'última dècada, estan agreujant la crisi alimentària, especialment a l'Àfrica. La guerra i les sancions són els principals causants de l'augment de la inseguretat alimentària. Rússia i Ucraïna produeixen gairebé un terç de les exportacions mundials de blat, gairebé el 20% de les de blat de moro i prop del 80% dels productes derivats de les llavors de gira-sol, inclòs l'oli. Els bloquejos del transport marítim imposats al Mar Negre han contribuït també a mantenir baixes les exportacions russes. Tot això ha fet pujar els preus mundials dels cereals i les llavors oleaginoses, elevant el cost dels aliments de manera generalitzada. El 19 de maig, l'Índex de Preus Agrícoles havia pujat el 42% des del gener del 2021, assolint l'augment dels preus del blat el 91% i el 55% els del blat de moro. El *Commodity Markets Outlook* del Banc Mundial d'abril del 2022 assenyala que la guerra ha transformat la producció, el comerç i el consum mundials i preveu que els preus seran històricament alts almenys fins al 2024, la qual cosa empitjorarà la inseguretat alimentària i el comportament de la inflació. D'altra banda, els embargaments occidentals sobre el petroli rus han fet augmentar considerablement els preus de l'energia. En aquest context, els autors afirmen que fins i tot quan són suposadament selectives, les sancions són instruments que sovint generen conseqüències imprevistes, de vegades contràries a les planificades. Per això, les sancions solen fracassar a l'hora d'aconseguir els objectius declarats. Molts països pobres i afectats per la inseguretat alimentària són grans importadors de blat de Rússia i Ucraïna. La producció conjunta de tots dos països proporciona el 90% de les importacions de blat de Somàlia, el 80% de les de la República Democràtica del Congo i prop del 40% de les del Iemen i Etiòpia. D'acord amb les informacions disponibles, el bloqueig financer imposat a Rússia ha perjudicat els seus veïns centreasiàtics, més petits i vulnerables: 4,5 milions d'uzbeks, 2,4 milions de tadjiks i gairebé un milió de kirguisos treballen a Rússia. Les dificultats per enviar remeses causen enormes dificultats a les famílies residents en aquests països. Encara que no era la seva intenció declarada, les mesures imposades pels Estats Units durant el període 1982-2011 van perjudicar més els pobres. Els nivells de pobresa als països sancionats han estat 3,8% superiors als de països similars no afectats per les sancions. Les sancions també perjudiquen molt més els nens i nenes i altres grups desafavorits. Una *investigació* sobre seixanta-nou països publicada el 2010 va revelar que les sancions redueixen el pes dels nadons i augmenten la probabilitat de mort abans dels tres anys.

Xavier Mas de Xaxàs Las exportaciones de trigo se reducen un 40% y disparan el proteccionismo

En els darrers quatre anys ha crescut un 88% el nombre de persones que viuen en regions on el conflicte és la causa principal de la manca d'aliments. Prop de 140 milions de persones viuen ara en regions devastades per les guerres i amb severes dificultats per alimentar-se. La invasió russa d'Ucraïna ha empitjorat la situació. Els aliments bàsics s'han

encarit un 30% degut a l'increment del preu del blat. L'oferta està molt per sota de la demanda i ho seguirà estant durant força temps, segons l'últim informe de l'Institut Peterson d'Economia Internacional. La guerra a Ucraïna doncs està provocant una crisi alimentària que encara serà més llarga que la mateixa guerra perquè es requerirà més temps per recuperar els camps de cultiu i restablir les cadenes de subministrament. El desequilibri entre la demanda i l'oferta dispara els preus i les restriccions a l'exportació d'aliments. Índia és el segon productor de blat darrere de la Xina, però no és un país exportador. L'any passat va exportar poc més de set milions de tones, molt lluny de les 43 de Rússia, el principal exportador. Els deu països que lideren el rànquing d'exportacions van posar l'any passat més de 160 milions de tones de blat al mercat mundial. Aquest any és possible que no s'arribi als cent milions de tones, una caiguda propera al 40%. Altres grans exportadors, com els Estats Units i França, tindran aquest any pitjors collites a causa de la sequera i les altes temperatures. Aquesta és una de les raons que també ha esgrimit l'Índia per no "alimentar el món". En aquest sentit, en no tenir assegurat el subministrament anual de gra, Egipte, Indonèsia, Pakistan, Bangla Desh, Líban, Turquia, Sèrbia, Kosovo, Azerbaidjan, Kazakhstan, Kirguizistan, Afganistan, Iran, Kuwait, Algèria, Tunísia, Burkina Faso, Ghana i Argentina han prohibit exportacions de molts aliments. La demografia també juga en contra, però també els embargaments a les exportacions i l'especulació amb el preu del blat. Argentina, Estats Units, Canadà i Austràlia són els mercats més obvis per pal·liar la falta de blat rus i ucraïnès, però els preus són molt alts. Mentrestant, l'ONU i el Banc Mundial s'afanyen per atendre les necessitats dels països més vulnerables amb crèdits i ajuts als agricultors. Qu Dongyu, director general de la FAO, ha advertit que l'agricultura és una de les claus per a la seguretat i la pau al món, ja que les crisis alimentàries solen ser font de conflictes. Dels 800 milions de persones desnodrides, el 80% viu en zones de conflicte i la seva situació continuarà agreujant-se mentre no baixi el preu del blat. La gran paradoxa és que la collita de blat d'aquest any serà de rècord a Rússia, suficient per compensar els estralls de la crisi climàtica en altres latituds i mantenir el preu sota control, però el Kremlin té altres prioritats.

Sostenibilitat i canvi climàtic

Philippa Nuttall Will our "war on nature" ever end?

La nostra despesa econòmica en la factura de l'aigua està completament allunyada de l'impacte real que té aquest recurs natural en les nostres vides. Els preus de l'aigua residencial a gran part del món es basa en el cost que li implica al servei públic fer arribar l'aigua, no pel recurs real. A més a més, les empreses que utilitzen grans quantitats d'aigua per fabricar els seus productes no paguen gairebé res per a ella o paguen només per al dret a utilitzar una font d'aigua i no pel seu volum. És necessari reformular el mercat global de l'aigua, ja que l'actual està alterant el seu cicle a través de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la destrucció d'ecosistemes i la contaminació. Els governs haurien de posar en marxa un impost per l'ús que les empreses fan de l'aigua, com ja succeeix amb la taxa que es paga per emetre gasos contaminants. Una altra idea és protegir un cicle d'aigua saludable, per exemple, oferint al Brasil un incentiu econòmic si protegeix la selva amazònica, que genera grans quantitats de pluja a Amèrica del Sud a través de

l'evapotranspiració. Totes aquestes recomanacions seran presentades en una cimera sobre l'aigua de l'ONU a Nova York al març de l'any vinent. Investigacions sobre l'economia climàtica ha animat a 46 estats a introduir mercats d'emissions de carboni o impostos al carboni i centenars de programes arreu del món han intenta abordar el cost econòmic de la destrucció de la natura mitjançant els "pagaments per serveis ecosistèmics". Regne Unit, per exemple, paga els agricultors per recuperar o reforestar part de la seva terra per protegir la biodiversitat i defensar-se contra les inundacions. Tanmateix, ja existeixen actualment mercats de l'aigua a alguns països. El més ben establert és el d' Austràlia, on les autoritats treballen amb un sistema límit i de comerç. Un altre exemple són els sistemes de reg a alguns districtes dels estats occidentals dels Estats Units. Però, tal com apunten els experts, perquè sigui realment eficaç cal un mercat de l'aigua global. Xile, per exemple, utilitza moltíssima aigua per cultivar alvocats que envia a Regne Unit. Xina, per altra banda, empra grans quantitats d'aigua per processar els texans abans d'enviar-los a l'Índia. El volum d'aigua comercialitzada gairebé va duplicar-se entre 1986 i 2007 i un estudi de Nature preveu que es tripliqui entre el 2010 i el 2100 a causa del canvi climàtic. En l'actualitat, la Unió Europea està abordant la problemàtica del carboni, però tard o d'hora hauran de lidiar amb l'escassetat d'aigua com a recurs natural.

Slate Le commerce équitable: un levier de résilience et d'adaptation aux effets du changement climatiques

Els productors dels països en desenvolupament són els primers afectats per les conseqüències de l'escalfament global. Sovint es troben en primera línia enfrontant-se a ciclons, huracans, sequeres o inundacions que redueixen el volum de les collites i de vegades arriben a delmar-les. Per tant, és impossible plantejar la lluita contra les desigualtats i la pobresa a escala planetària sense tenir en compte els paràmetres climàtics i ambientals, i viceversa. Sense justícia econòmica no hi ha eficiència climàtica. Per tots aquests motius, el compromís fonamental del moviment Fairtrade/Max Havelaar amb la justícia econòmica va unit a l'acció mediambiental per donar suport als productors cap a la resiliència i l'adaptació a aquests grans reptes. Alguns productes, com el cacau, el cafè i els plàtans, només es poden conrear a l'hemisferi sud per raons climàtiques. I quan es vol apostar pel consum responsable, hom es planteja l'impacte dels productes importats. Contràriament al que es podria pensar, però, en el cicle de vida del producte, l'etapa de transport no és la que més emet carboni. De fet, en el sector alimentari, la majoria de les emissions de CO2 resulten de la producció agrícola i els seus mètodes. Per tant, l'agricultura intensiva i industrial té un impacte molt més negatiu sobre el planeta que altres modalitats. És en l'etapa de producció on entren en joc els principals riscos ambientals: la contaminació de l'aigua, l'esgotament del sòl, la desforestació, la pèrdua de biodiversitat i els problemes de salut de les poblacions. Les normes a respectar inclouen, per exemple, la prohibició de l'ús de pesticides considerats com els més perillosos, l'ús del control biològic el més aviat possible, la gestió controlada de l'aigua amb recuperació i optimització del consum, la prohibició dels transgènics, l'estudi i preservació de la biodiversitat a les parcel·les o fins i tot tractament sostenible de residus. Finalment, la prima de desenvolupament que reben les cooperatives implicades en el comerç just representa una palanca col·lectiva important. És una eina d'inversió col·lectiva per al futur.

Així, algunes organitzacions l'utilitzen per desenvolupar projectes agroecològics ambiciosos i innovadors, lluitar contra la desforestació, millorar les pràctiques agrícoles i també projectes per diversificar les fonts d'ingressos perquè els productors siguin més resilents.

Ciara Nugent A Global Price on Water Might Help Tackle Climate Change

La nostra despesa econòmica en la factura de l'aigua està completament allunyada de l'impacte real que té aquest recurs natural en les nostres vides. Els preus de l'aigua residencial a gran part del món es basa en el cost que li implica al servei públic fer arribar l'aigua, no pel recurs real. A més a més, les empreses que utilitzen grans quantitats d'aigua per fabricar els seus productes no paguen gairebé res per a ella o paguen només per al dret a utilitzar una font d'aigua i no pel seu volum. És necessari reformular el mercat global de l'aigua, ja que l'actual està alterant el seu cicle a través de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la destrucció d'ecosistemes i la contaminació. Els governs haurien de posar en marxa un impost per l'ús que les empreses fan de l'aigua, com ja succeeix amb la taxa que es paga per emetre gasos contaminants. Una altra idea és protegir un cicle d'aigua saludable, per exemple, oferint al Brasil un incentiu econòmic si protegeix la selva amazònica, que genera grans quantitats de pluja a Amèrica del Sud a través de l'evapotranspiració. Totes aquestes recomanacions seran presentades en una cimera sobre l'aigua de l'ONU a Nova York al març de l'any vinent. Investigacions sobre l'economia climàtica ha animat a 46 estats a introduir mercats d'emissions de carboni o impostos al carboni i centenars de programes arreu del món han intentat abordar el cost econòmic de la destrucció de la natura mitjançant els "pagaments per serveis ecosistèmics". Regne Unit, per exemple, paga els agricultors per recuperar o reforestar part de la seva terra per protegir la biodiversitat i defensar-se contra les inundacions. Tanmateix, ja existeixen actualment mercats de l'aigua a alguns països. El més ben establert és el d'Austràlia, on les autoritats treballen amb un sistema límit i de comerç. Un altre exemple són els sistemes de reg a alguns districtes dels estats occidentals dels Estats Units. Però, tal com apunten els experts, perquè sigui realment eficaç cal un mercat de l'aigua global. Xile, per exemple, utilitza moltíssima aigua per cultivar alvocats que envia a Regne Unit. Xina, per altra banda, empra grans quantitats d'aigua per processar els texans abans d'enviar-los a l'Índia. El volum d'aigua comercialitzada gairebé va duplicar-se entre 1986 i 2007 i un estudi de Nature preveu que es tripliqui entre el 2010 i el 2100 a causa del canvi climàtic. En l'actualitat, la Unió Europea està abordant la problemàtica del carboni, però tard o d'hora hauran de lidiar amb l'escassetat d'aigua com a recurs natural.

Fanny Parise Les partisans de l'éco-responsabilité sont-ils des «enfants gâtés» du capitalisme?

El capitalisme responsable és un model que ha de permetre la prosperitat econòmica, alhora que dona respostes als reptes ecològics i socials: és a dir, aconseguir desvincular el creixement econòmic i la destrucció del planeta. Actualment, s'està parlant de desacoblament relatiu, perquè encara que s'observa una baixada del consum de recursos i

dels impactes ambientals, la producció continua augmentant. En el seu assaig, *Les Enfants gâtés. Anthropologie du mythe du capitalisme responsable*, (Payot, 2022), l'autora analitza la funció social de l'eco-responsabilitat no només per donar suport a la transició socioecològica, sinó sobretot per garantir el manteniment de l'ordre social. La seva investigació identifica dos grups socials. El primer està format per una elit cultural mediàtica-creativa formada per graduats de les grans escoles. Són líders d'opinió, que abracen lluites progressistes, tant socials com ecològiques, com la justícia social o l'emergència ecològica. Ofereixen solucions, ideològiques i pràctiques, als mals del nostre temps, i animen la població a prendre les mateixes opcions de vida. Per a ells, la sobrietat esdevé un nou signe de prestigi social. Consumir de manera ecològica s'està convertint en una nova norma. Aquesta nova convenció col·lectiva comporta, juntament amb nous canvis normatius, noves maneres de produir i distribuir. El segon grup és constituït per les classes mitjanes i altes occidentals i tenen en comú que no volen renunciar a la comoditat de la seva forma de vida. Qualsevol disminució del consum es veu com una regressió que no és culturalment acceptable, però estan disposats a acceptar-ne la reinvençió.

Innovació, ciència i tecnologia

Jonathan White WhatsApp Europe?

L'abril de 2021, el *New York Times* va informar que l'acord de la Unió Europea amb Pfizer sobre la vacuna contra la COVID-19 s'havia negociat mitjançant una sèrie de missatges de text i trucades entre la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, i el director executiu de la companyia. Aquest suggeriment de negociació individual sobre un assumpte d'alt perfil va causar molta polèmica i es va demanar que els missatges es fessin públics. La Comissió s'hi va negar, dient que no disposava dels registres. A petició de la defensora del poble europea, Emily O'Reilly, l'executiu supranacional europeu està revisant les seves polítiques sobre quin material opta per retenir, mentre que els eurodiputats demanen a la Comissió que reveli els contractes de vacunes. Les preocupacions sobre la diplomàcia dels missatges de text fa temps que existeixen. El que el president del Consell Europeu va enviar als caps d'estat de la UE va ser objecte d'una sol·licitud d'accés sense èxit el 2018. Però amb la pandèmia aquestes preocupacions es van incrementar. La suspensió de les reunions presencials va suposar que gran part de la governança es traslladés en línia. Les interaccions que abans eren presencials ara duïen a terme en forma electrònica, en el mateix moment en què la UE s'enfrontava a algunes de les decisions més importants de la seva història. Però els dubtes plantejats pels missatges van més enllà d'això. Més que una qüestió de responsabilitat es tracta de com es prenen les decisions clau en el moment. A mesura que les discussions passen de les àrees físiques a l'espai virtual del grup de xat, es mouen en un món d'una informalitat augmentada i d'inclusió i exclusió estratègiques. Hi ha certs aspectes en què la governança multinivell sembla especialment vulnerable a aquests mètodes. Les complexes estructures institucionals conviden moviments per evitar les llargues cadenes de comandament i establir contactes directes entre els dirigents. La dependència de la presa de decisions consensuades entre un gran nombre d'actors convida a utilitzar canals secundaris per establir acords. Es pot suposar que la tecnologia de missatgeria és ara central per a la resposta de la UE a crisis, com la

invasió d'Ucraïna per part de Rússia. La ràpida introducció de sancions al llarg d'un cap de setmana a finals de febrer de 2022 porta els distintius d'aquest tipus de presa de decisions. Però al final sabem molt poc. Tot el que podem estar segurs és que aquests mètodes tendeixen a escapar de l'escrutini públic i afavoreixen un mode de funcionament més personalitzat. Tot i que la recerca de la transparència per part del defensor del poble és benvinguda, la qüestió central és com garantir que les decisions es prenguin democràticament.

Kris Shrishak & Risto Uuk The EU AI law will not be future-proof unless it regulates general purpose AI Systems

La Llei d'intel·ligència artificial (IA) de la Unió Europea, publicada l'abril de l'any passat, corre el risc de posar en perill als clients i la ciutadania pel que fa als sistemes d'IA de propòsit general. Aquests tipus de sistemes poden realitzar una àmplia gamma de tasques i funcions, des del reconeixement d'imatges o de veu, la generació d'àudio o vídeo, la detecció de patrons, la resposta a preguntes o la traducció. Això permet que puguin emprar-se per a una gran quantitat de serveis, com poden ser la creació d'anuncis o els assistents de decisions. No obstant això, ja hi ha casos de sistemes d'IA de propòsit general que han propagat contingut extremista, han mostrat un biaix antimusulmà o han revelat dades personals. El quid de la qüestió és que, segons el contingut de l'acta de la Unió Europea, la responsabilitat d'aquests sistemes recau sobre els clients i no sobre els mateixos desenvolupadors. Això crea molts problemes. En primer lloc, per a corregir el comportament d'un d'aquests sistemes és necessari accedir al seu conjunt de dades d'aprenentatge i només pot accedir personal format de l'empresa desenvolupadora. En segon lloc, fer canvis en aquests sistemes implica una despesa econòmica molt alta que poques empreses com a clients poden permetre's. Aquesta responsabilitat hauria de recaure sobre les grans empreses de desenvolupament, sovint situades fora de la Unió Europea. Finalment, aquests sistemes haurien de ser revisats a fons abans que surtin al mercat per evitar comportaments estranys com els citats anteriorment. Un d'aquests sistemes amb un biaix racista o sexista podria tenir grans conseqüències en la ciutadania en un futur. Per tant, la Unió Europea hauria de fer alguns canvis en la seva llei per a garantir la seguretat.

David Bollero La incògnita de los ataques a infraestructuras críticas

Els ciberatacs contra les infraestructures crítiques són una realitat. Es tracta d'amenaques que planen sobre sectors com l'energètic, el sanitari, el financer, l'aigua... i que poden arribar a afectar perillosament milions de persones de manera simultània. Tot i els riscos que comporta, la col·laboració internacional entre Estats ni és tan estreta ni tan fluida com caldria esperar. Així ho posa de manifest un informe recent de l'Institut de les Nacions Unides de Recerca sobre el Desarmament (UNIDIR), l'institut autònom de l'ONU especialitzat en desarmament. La resolució 2341 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides estableix que cada Estat decideix què constitueix la seva infraestructura vital, però

tal com destaca l'informe d'UNIDIR, les definicions varien significativament. Aquest problema no és fútil, ja que no comptar amb una definició general d'infraestructura nacional crítica, identificant els sectors i subsectors que hi participen, dificulta poder elaborar llistes d'actius rellevants o establir xarxes nacionals i internacionals de resolució de crisi. Unes de les conseqüències directes és el nombre real de ciberatacs d'aquest tipus és una incògnita, ja que es produeixen nombroses discrepàncies en funció de qui tractar de xifrar-los. Tal com destaca UNIDIR, el mateix Comitè Internacional de la Creu Roja posa èmfasi en la dificultat d'avaluar quantes operacions no van ser detectades, quin abast real han tingut els atacs a la infraestructura, o si s'han establert accessos encoberts per a ús futur. Així, el Grup d'Experts Governamentals (GEG) de l'ONU sobre els avenços en l'àmbit de la informació i les telecomunicacions en el context de la seguretat internacional va proposar el 2015 una norma internacional destinada a facilitar la cooperació internacional en cas d'una operació cibernètica contra la infraestructura crítica. Aquesta col·laboració sembla cada vegada més imprescindible perquè els atacs cada cop són més complexos i sofisticats, amb una extraordinària capacitat de propagació que, després de l'expansió del teletreball amb la pandèmia, s'ha vist encara més incrementada. Amb una col·laboració molt més estreta entre països hi hauria una major transparència i un millor intercanvi d'informació en tot allò que afecta les infraestructures crítiques (incloent-ne la definició), així com l'establiment de canals de comunicació específics i protocols i procediments per facilitar els fluxos d'informació. Una part clau d'aquesta col·laboració són els exercicis de proves regionals i internacionals periòdics, que testen el mecanisme de tots els procediments adoptats. Entra en joc, però, tota la geopolítica, que posa traves a l'assistència entre estats per limitar o aturar ciberatacs, com ha quedat més que evidenciat amb l'escàndol de Pegasus.

TechMonitor AI in the energy sector: Middle East must leverage machine learning to better track and reduce emissions

Les empreses de gas i petroli de l'Orient Mitjà han començat a emprar sistemes d'intel·ligència artificial (IA) d'autoaprenentatge per tal de reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle. Aquestes indústries són responsables d'aproximadament el 10% de les emissions directes i el 40% de les indirectes globals de diòxid de carboni. Tanmateix, a la COP26, més de 450 empreses del sector van comprometre's a assolir les emissions netes de carboni zero per a l'any 2050. Gràcies a la IA, les empreses són cada cop més capaces de generar una imatge de la seva petjada d'emissions, increïblement complexa. Poden realitzar seguiments predictius de les emissions de carboni d'un jaciment de petroli en concret fins a fer anàlisis potencials de producció de petroli en un jaciment determinat, reduint així el nombre de pous que cal perforar i optimitzant l'emmagatzematge de CO₂ que es pot utilitzar en la producció d'oli difícil d'aconseguir. Tot això té com a resultat emmagatzemar el diòxid de carboni sota terra, en lloc d'alliberar-lo a l'atmosfera. L'estructura obsoleta tecnològica de molts sectors de la indústria petrolera i de gas no han estat favorables per a la recollida de dades precises, tenint efectes negatius per a la capacitat de modernització del sector en conjunt. No obstant això, la increïble evolució dels sistemes de IA juga ara un paper fonamental a l'hora de millorar l'eficiència del petroli i el gas. Un altre gran repte és el de reduir les emissions mesurades en els tres àmbits de la

cadena de subministrament. A la indústria del petroli i el gas, les emissions indirectes que resulten de l'activitat d'una empresa determinada representen fins al 75% de les emissions.

... I també recomanem

[Alona Ferber Israel's double standard on flag-waving is a risk to democracy](#)

[Knar Khudoyan The 'revolution of millionaires' in Armenia is turning increasingly tense](#)

[Jérémie Gallon Europe's east gets its day](#)

[David Lammy Johnson is desperate. His illegal plan in Northern Ireland is just designed to save himself](#)

[Pablo Batalla Cueto La 'Demokratia' ateniense es una excepción histórica: los pobres gobernaban directamente](#)

[Amy Mackinnon & Mary Yang The Booming Export of Authoritarianism](#)

[Kate Pickett The paradox of inequality](#)

[The Financial Times Editorial Board Sri Lanka's problems are an alarm call for emerging Markets](#)

[Agustí Fernández de Losada & Eugene Zapata Garesché Hacia una «red ideal» de ciudades](#)

[Felipe Romero Moreno Facial recognition technology: how it's being used in Ukraine and why it's still so controversial](#)